МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА

КАФЕДРА ФІНАНСОВОГО ТА ПОДАТКОВОГО ПРАВА

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему **Сучасний стан процесів децентралізації в публічному управлінні**

Здобувача вищої освіти ІІ рівня, ІІ курсу, ПМУ-23-1 групи,
спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»

освітньо-професійна програма «Публічне управління фінансовою діяльністю держави та органів місцевого самоврядування»

(підпис) Літвинов Андрій Вікторович
(прізвище, ім'я, по батькові)

Науковий керівник (підпис) Мельник Олена Петрівна к.ю.н., доцент
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Керівник освітньо-професійної програми (підпис) Сидоренко Олексій Миколайович, к.е.н., доцент
(прізвище, ім`я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Допущено до захисту за рішенням кафедри фінансового та податкового права
протокол від «09» січня 2025 р. № 8.

Завідувач кафедри (підпис) Глух Марина Василівна, к.ю.н., професор
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Ірпінь – 2025

Реєстрація № 8 27.01.2025 р. _____
(дата) (підпис відповідальної особи)

Результати перевірки до захисту 07.01.2025 р. _____
(до захисту, на доопрацювання) (дата) (підпис)

Результат захисту відмінно 14.02.2025 р. _____
(оцінка) (дата) (підпис)

Голова комісії: _____ О.Г. Михайлова
(підпис) (ініціали, прізвище)

Члени комісії: _____ М.В. Глух
(підпис) (ініціали, прізвище)

_____ О.А. Долгий
(підпис) (ініціали, прізвище)

_____ А.В. Гарбінська-Руденко
(підпис) (ініціали, прізвище)

ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Об'єкти контролю	Діапазон оцінки в балах	Фактична кількість балів	Примітки	Дата, П.І.П.: голови комісії членів комісії, секретаря, (підписи)
ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ КОМІСІЄЮ ПО ЗАХИСТУ				
1.Доповідь	**від 0 до 10**	10		1. [illegible] 2. [illegible] 3. [illegible] 4. [illegible] 5. [illegible]
2. Роздатковий матеріал	**від 0 до 5**	5		
3. Знання теоретичного та практичного матеріалу, вміння відповідати на запитання	**від 0 до 25**	25		
5. Апробація (участь у конференціях)	**від 0 до 10**	5		
РАЗОМ БАЛІВ	**від 0 до 50**	45		
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ БАЛІВ	**від 0 до 100**	90		

ПЕРЕВЕДЕННЯ ОЦІНКИ ЗА 100-БАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ ДО НАЦІОНАЛЬНОЇ ШКАЛИ ТА ШКАЛИ ЄКТС

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЕКТС	Оцінка за національною шкалою	Дата	П.І.П.: голови, членів комісії, секретаря, (підпис)
90	A	відмінно	14.02.25	1. [illegible] 2. [illegible] 3. [illegible] 4. [illegible] 5. [illegible]

АНОТАЦІЯ
Сучасний стан процесів децентралізації в публічному управлінні

Мета і завдання кваліфікаційної роботи. Мета кваліфікаційної роботи полягає в узагальненні теоретико-методологічних аспектів децентралізації у публічному управлінні та аналізі сучасного стану, тенденцій розвитку децентралізації, а також визначення перспектив подальшого впровадження децентралізаційних процесів.

Відповідно до сформованої мети слід виконати наступні *завдання:*

– з'ясувати сутність, принципи та форми децентралізації в публічному управлінні;

– розкрити нормативно-правове забезпечення та значення процесів децентралізації в Україні;

– проаналізувати сучасний стан та етапи впровадження децентралізації в Україні;

– оцінити вплив процесів децентралізації на публічне управління на прикладі Ірпінської міської ради;

– запропонувати перспективи розвитку процесів децентралізації у публічному управлінні.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, які виникають в процесі децентралізації в публічному управлінні та впливають на організацію, функціонування та ефективність системи місцевого самоврядування.

Предметом дослідження є механізми, інструменти та наслідки впровадження децентралізаційних реформ у сфері публічного управління.

Методи дослідження. Під час оцінки сучасного стану процесів децентралізації в публічному управлінні застосовано комплекс методів, що забезпечують об'єктивність та глибину аналізу. Зокрема, використано метод системного аналізу для вивчення взаємозв'язків між різними рівнями управління; метод порівняльного аналізу для оцінки міжнародного досвіду та його адаптації до національних умов; статистичний метод для обробки даних про стан та результати децентралізації; метод структурно-функціонального аналізу для оцінки ефективності розподілу повноважень між центральними і місцевими

органами влади. Крім того, застосовано дедуктивний і індуктивний підходи для формулювання висновків та рекомендацій щодо перспектив розвитку процесів децентралізації.

Базою дослідження обрано Ірпінську міську раду.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що вони можуть бути використані:

- у практичній діяльності – що полягає в розробці рекомендацій щодо вдосконалення механізмів управління Ірпінської міської ради, що сприятиме підвищенню ефективності функціонування територіальних громад. Результати можуть бути використані для формування державної політики у сфері децентралізації, зокрема для розробки стратегій розвитку місцевого самоврядування. Практичне застосування висновків дослідження дозволить оптимізувати процеси фінансової децентралізації, покращити якість надання публічних послуг та посилити участь громадян у прийнятті управлінських рішень, що є ключовим для забезпечення сталого розвитку регіонів.
- у науково-дослідній сфері – для подальшого дослідження питань удосконалення процесу децентралізації, нормативно-правового регулювання даного питання тощо;
- у навчальному процесі – під час проведення лекційних, семінарських занять з профільних курсів.

Структура кваліфікаційної роботи зумовлена метою і завданнями дослідження. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи – 56 сторінок, список використаних джерел – 40 найменувань).

Ключові слова : децентралізація, стан процесів децентралізації, публічне управління, стан процесів, публічні послуги, територіальна громада.

Рік виконання дипломної роботи 2024 р.
Рік захисту роботи 2025 р.

ANNOTATION
Current state of decentralization processes in public administration

Goal and objectives of the qualification work. The goal of the qualification work is to generalize the theoretical and methodological aspects of decentralization in public administration and analyze the current state, trends in the development of decentralization, as well as determine the prospects for the further implementation of decentralization processes.

In accordance with the formed goal, the following tasks should be performed:

– to clarify the essence, principles and forms of decentralization in public administration;

– to reveal the regulatory and legal support and significance of decentralization processes in Ukraine;

– to analyze the current state and stages of the implementation of decentralization in Ukraine;

– to assess the impact of decentralization processes on public administration using the example of the Irpin City Council;

– to propose prospects for the development of decentralization processes in public administration.

The object of the study is social relations that arise in the process of decentralization in public administration and affect the organization, functioning and efficiency of the local government system.

The subject of the study is the mechanisms, tools and consequences of the implementation of decentralization reforms in the field of public administration.

Research methods. When assessing the current state of decentralization processes in public administration, a set of methods was used that ensure objectivity and depth of analysis. In particular, the system analysis method was used to study the relationships between different levels of management; the comparative analysis method to assess international experience and its adaptation to national conditions; the statistical method to process data on the state and results of decentralization; the structural and functional analysis method to assess the effectiveness of the distribution of powers between central and local authorities. In addition, deductive and inductive approaches were used to formulate conclusions and recommendations regarding the prospects for the development of decentralization processes.

The Irpin City Council was chosen as *the basis for the study.*

The practical significance of the results obtained lies in the fact that they can be used:

- in practical activities – which consists in developing recommendations for improving the management mechanisms of the Irpin City Council, which will contribute to increasing the efficiency of the functioning of territorial communities. The results can be used to form state policy in the field of decentralization, in particular for developing strategies for the development of local self-government. The practical application of the study conclusions will allow optimizing the processes of financial

decentralization, improving the quality of public services and strengthening the participation of citizens in making management decisions, which is key to ensuring the sustainable development of regions.

- in the scientific and research sphere – for further research into issues of improving the decentralization process, regulatory and legal regulation of this issue, etc.;

- in the educational process – during lectures, seminars on specialized courses.

The structure of the qualification work is determined by the purpose and objectives of the research. The qualification work consists of an introduction, three sections, conclusions, and a list of sources used. Total volume of work – 56 pages, list of used sources – 40 items).

Keywords: decentralization, state of decentralization processes, public administration, state of processes, public services, territorial community.

Year of completion of the thesis 2024
Year of defense of the thesis 2025.

ЗМІСТ

ВСТУП..... *2*

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ У ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ..... *6*

1.1 Сутність, принципи та форми децентралізації в публічному управлінні 6

1.2 Нормативно-правове забезпечення та значення процесів децентралізації в Україні 11

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СТАНУ ТА ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ У ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ..... *17*

2.1. Аналіз сучасного стану та етапів впровадження децентралізації в Україні 18

2.2. Вплив процесів децентралізації на публічне управління на прикладі Ірпінської міської ради..... 30

РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРОЦЕСІВ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ У ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ..... *39*

ВИСНОВКИ..... *44*

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ..... *46*

ДОДАТКИ..... *50*

ВСТУП

Актуальність сучасного стану процесів децентралізації в публічному управлінні в умовах війни в Україні обумовлена необхідністю адаптації системи управління до викликів, що спричинені воєнним станом. Децентралізація є ключовим інструментом для посилення спроможності місцевих громад швидко реагувати на кризові ситуації, забезпечувати безперебійне надання публічних послуг та ефективно управляти ресурсами. В умовах війни децентралізаційні процеси набувають особливої значущості, оскільки сприяють підвищенню стійкості територіальних громад, формуванню ефективної системи підтримки переселенців та відновленню пошкодженої інфраструктури. Аналіз процесів децентралізації дозволяє окреслити перспективи вдосконалення управління, зміцнення демократичних принципів та економічного відновлення України.

Стан та ступінь розробки проблематики в науковій літературі. Сучасний стан процесів децентралізації в публічному управлінні є об’єктом значної уваги науковців, які досліджують різні аспекти децентралізації, включаючи організаційні, правові, економічні та соціальні аспекти. У науковій літературі підкреслюється, що децентралізація сприяє підвищенню ефективності управління, забезпечуючи більш оперативне реагування на потреби місцевих громад. Дослідження науковців, а саме: Бойко Є.О., Горбатюк М., Горло Н. В., Жаліло Я. А., Круглашов А., Крутій О., Павленко О. П., Романова В. В., Шевченко О. В. та інші акцентують увагу на необхідності адаптації міжнародного досвіду до національних умов, зокрема для забезпечення фінансової автономії місцевих бюджетів та формування спроможних територіальних громад. Водночас залишається недостатньо вивченим вплив децентралізації на якість публічних послуг та механізми контролю за ефективністю місцевого самоврядування, що свідчить про актуальність подальших досліджень у цій сфері.

Мета і завдання кваліфікаційної роботи. Мета кваліфікаційної роботи полягає в узагальненні теоретико-методологічних аспектів децентралізації у

публічному управлінні та аналізі сучасного стану, тенденцій розвитку децентралізації, а також визначення перспектив подальшого впровадження децентралізаційних процесів.

Відповідно до сформованої мети слід виконати наступні *завдання:*

– з’ясувати сутність, принципи та форми децентралізації в публічному управлінні;

– розкрити нормативно-правове забезпечення та значення процесів децентралізації в Україні;

– проаналізувати сучасний стан та етапи впровадження децентралізації в Україні;

– оцінити вплив процесів децентралізації на публічне управління на прикладі Ірпінської міської ради;

– запропонувати перспективи розвитку процесів децентралізації у публічному управлінні.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, які виникають в процесі децентралізації в публічному управлінні та впливають на організацію, функціонування та ефективність системи місцевого самоврядування.

Предметом дослідження є механізми, інструменти та наслідки впровадження децентралізаційних реформ у сфері публічного управління.

Методи дослідження. Під час оцінки сучасного стану процесів децентралізації в публічному управлінні застосовано комплекс методів, що забезпечують об’єктивність та глибину аналізу. Зокрема, використано метод системного аналізу для вивчення взаємозв’язків між різними рівнями управління; метод порівняльного аналізу для оцінки міжнародного досвіду та його адаптації до національних умов; статистичний метод для обробки даних про стан та результати децентралізації; метод структурно-функціонального аналізу для оцінки ефективності розподілу повноважень між центральними і місцевими органами влади. Крім того, застосовано дедуктивний і індуктивний підходи для формулювання висновків та рекомендацій щодо перспектив розвитку процесів децентралізації.

Базою дослідження обрано Ірпінську міську раду.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що вони можуть бути використані:

- у практичній діяльності – що полягає в розробці рекомендацій щодо вдосконалення механізмів управління Ірпінської міської ради, що сприятиме підвищенню ефективності функціонування територіальних громад. Результати можуть бути використані для формування державної політики у сфері децентралізації, зокрема для розробки стратегій розвитку місцевого самоврядування. Практичне застосування висновків дослідження дозволить оптимізувати процеси фінансової децентралізації, покращити якість надання публічних послуг та посилити участь громадян у прийнятті управлінських рішень, що є ключовим для забезпечення сталого розвитку регіонів.
- у науково-дослідній сфері – для подальшого дослідження питань удосконалення процесу децентралізації, нормативно-правового регулювання даного питання тощо;
- у навчальному процесі – під час проведення лекційних, семінарських занять з профільних курсів.

Структура кваліфікаційної роботи зумовлена метою і завданнями дослідження. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи – 56 сторінок, список використаних джерел – 40 найменувань).

РОЗДІЛ 1
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ У ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ

1.1 Сутність, принципи та форми децентралізації в публічному управлінні

Децентралізація в публічному управлінні є одним із ключових механізмів підвищення ефективності державного управління, спрямованим на передавання повноважень, ресурсів і відповідальності від центральних органів влади до місцевого самоврядування. Децентралізація забезпечує наближення управлінських рішень до потреб громадян, сприяє розвитку територій та зміцненню демократичних засад управління. У сучасних умовах децентралізація стає основою для формування спроможних громад, покращення якості публічних послуг та стимулювання економічного зростання. Проте впровадження децентралізаційних реформ супроводжується низкою викликів, зокрема у сфері фінансової автономії, координації між рівнями влади та забезпечення прозорості й підзвітності органів місцевого самоврядування, що потребує комплексного наукового аналізу й розробки дієвих рекомендацій [3, с. 23].

Проблематика децентралізації в публічному управлінні в науковій літературі має різноманітні трактування, залежно від дослідницьких підходів та специфіки досліджуваних аспектів. Вчені акцентують увагу на різних аспектах цього процесу, зокрема на теоретичних основах, механізмах реалізації, а також на впливі децентралізації на ефективність публічного управління та якість публічних послуг. Різні науковці пропонують власні визначення децентралізації, а також її форми, принципи та механізми, що свідчить про багатогранність та важливість цього феномену в контексті розвитку демократичного управління. Ступінь розробки проблематики можна оцінити через трактування термінів та

концепцій, поданих у таблиці 1.1, що відображає основні напрями досліджень, тенденції та наукові дискусії у цій сфері.

Таблиця 1.1

Сутність поняття «децентралізації в публічному управлінні»

Науковці	Сутність поняття
Н. В. Горло	Децентралізація в публічному управлінні – це процес передачі повноважень, ресурсів та відповідальності від центральних органів влади до місцевих органів самоврядування з метою підвищення ефективності управління та наближення рішень до потреб громади [4, с. 172].
А. Круглашов, В. Бурега	Децентралізація в публічному управлінні – це реформа державного управління, яка забезпечує делегування функцій та компетенцій нижчому рівню влади, що дозволяє місцевим громадам брати на себе більшу частину управлінських та фінансових обов'язків [10, с. 68].
О. Крутій, К. Білоус	Децентралізація в публічному управлінні – це механізм, який забезпечує автономію органів місцевого самоврядування у прийнятих рішеннях, управлінських ресурсах та виконанні публічних функцій для підвищення якості послуг на місцевому рівні [11, с. 123].
О. П., Павленко, Є.О. Бойко	Децентралізація в публічному управлінні – це стратегічний підхід, що включає передачу не лише управлінських повноважень, але й фінансових ресурсів на місцевий рівень, що дозволяє регіонам ефективніше реагувати на місцеві потреби та проблеми [18, с. 22].
О. В. Шевченко, В. В. Романова, Я. А. Жаліло	Децентралізація в публічному управлінні – це процес, при якому відбувається передача функцій та ресурсів від центральних органів до місцевих владних структур, що дозволяє підвищити ефективність використання бюджетних коштів та зміцнити демократичні заклади управління [5, с. 47].

Джерело: складено на основі літератури [4, 5, 10, 11, 18].

Таким чином, проаналізувавши наукову літературу, вважаємо, що сутність децентралізації в публічному управлінні полягає в процесі передачі частини повноважень, функцій, ресурсів та відповідальності від центральних органів влади до місцевих органів самоврядування, що сприяє більш ефективному управлінню на місцях. Децентралізація дозволяє місцевим громадам самостійно ухвалювати рішення, які відповідають специфічним потребам їхніх жителів, а також забезпечує гнучкість, оперативність та адаптивність управлінських процесів. Децентралізація має на меті підвищення якості публічних послуг, економічний розвиток територій та зміцнення демократичних засад управління,

а також посилення підзвітності місцевої влади перед громадянами та органами центрального управління (рис. 1.1).

Рис. 1.1 Мета децентралізації в публічному управлінні

Джерело: складено на основі літератури [7, с. 67].

Завдання децентралізації в публічному управлінні полягають у створенні умов для ефективного управління на місцевому рівні через передачу повноважень, ресурсів та відповідальності від центральних органів влади до місцевих органів самоврядування, що включає забезпечення фінансової автономії територіальних громад, підвищення їхньої спроможності до вирішення місцевих проблем, оптимізацію розподілу ресурсів, покращення якості публічних послуг та стимулювання економічного розвитку. Крім того, важливим завданням є посилення підзвітності місцевої влади перед громадянами, забезпечення прозорості управлінських процесів та залучення громадян до ухвалення рішень, що сприяє розвитку демократичних процесів на місцях [1, с. 211].

Форми децентралізації в публічному управлінні визначаються різноманітними механізмами передачі повноважень, ресурсів і відповідальності від центральних органів влади до місцевих органів самоврядування, що

забезпечує ефективне управління на місцях. Основними формами децентралізації є адміністративна, фінансова та політична децентралізація (табл. 1.2). Кожна з цих форм має своє значення для зміцнення місцевого самоврядування, покращення якості публічних послуг та розвитку територіальних громад, а їх взаємодія створює умови для ефективної та прозорої організації публічного управління.

Форми децентралізації в публічному управлінні

Форма децентралізації	Опис	Приклади
Політична децентралізація	Передача політичних повноважень від центральних органів влади до регіональних та місцевих органів, передбачає розширення повноважень місцевого самоврядування у прийнятті рішень, розробці місцевих законів та бюджетів.	Розширення повноважень обласних рад, створення автономних регіонів.
Адміністративна децентралізація	Передача адміністративних функцій від центральних органів влади до регіональних та місцевих органів, стосується делегування повноважень з управління державними справами на місцевому рівні.	Передача повноважень з надання адміністративних послуг, реєстрації актів цивільного стану тощо.
Фінансова децентралізація	Передача фінансових ресурсів від центральних органів влади до регіональних та місцевих органів, передбачає надання місцевим бюджетам більшої самостійності у формуванні доходів та витрат.	Передача податкових повноважень, надання субвенцій та дотацій.
Функціональна децентралізація	Передача певних функцій управління від центральних органів влади до спеціалізованих установ, може стосуватися окремих галузей або сфер діяльності.	Створення державних агентств, які відповідають за конкретні функції (наприклад, охорона здоров'я, освіта).
Делегування	Найбільш розвинена форма децентралізації, яка передбачає передачу значної частини державних повноважень до виключної компетенції місцевих органів самоврядування.	Передача повноважень з управління комунальною власністю, розробки містобудівної документації.

Джерело: складено на основі літератури [17, с. 19].

Таким чином, форми децентралізації в публічному управлінні включають політичну, адміністративну, фінансову, функціональну децентралізацію та делегування, кожна з яких має свою специфіку та сприяє підвищенню ефективності місцевого управління. Політична децентралізація розширює повноваження місцевих органів у прийнятті рішень, адміністративна — делегує управлінські функції на місцевий рівень, фінансова — надає більшій автономії у

фінансових питаннях, функціональна — передає спеціалізовані функції, а делегування передбачає передачу важливих державних повноважень місцевим органам для забезпечення більш ефективного управління на місцях. Зазначені форми взаємодіють для зміцнення місцевого самоврядування та покращення надання публічних послуг.

Принципи децентралізації в публічному управлінні пропонують основні підходи до організації та реалізації цього процесу, забезпечуючи ефективну роботу місцевих органів влади та взаємодію з центральними органами. Основні принципи децентралізації включають:

1) Принцип автономії – надання місцевим органам влади самостійності в прийнятті рішень, що стосуються специфічних місцевих потреб, без зайвого втручання центральної влади;

2) Принцип субсидіарності – передача повноважень на найбільш низький рівень управління, коли це можливо, з метою забезпечення більш ефективного вирішення місцевих проблем та оптимального використання ресурсів [9, с. 179];

3) Принцип підзвітності та прозорості – місцеві органи влади повинні бути підзвітними перед громадянами і державою, а також здійснювати свою діяльність відкрито, що забезпечує довіру та підтримку з боку населення;

4) Принцип ефективності – децентралізація повинна сприяти підвищенню ефективності управлінських процесів, зменшенню бюрократичних бар'єрів та досягненню кращих результатів у розв'язанні місцевих проблем [34, с. 89];

5) Принцип справедливості – забезпечення рівних можливостей для всіх територіальних громад у використанні ресурсів і наданні послуг, що сприяє зменшенню соціальних та економічних диспропорцій [37, с. 586];

6) Принцип динамізму – децентралізація має бути адаптована до змін у соціально-економічному середовищі та відповідати сучасним викликам, що з'являються в процесі управління [31, с. 295].

Вище вказані принципи сприяють підвищенню ефективності та стійкості публічного управління, оптимізації використання ресурсів та покращенню якості життя на місцевому рівні.

Отже, сутність децентралізації в публічному управлінні полягає в передачі повноважень, функцій та ресурсів від центральних органів до місцевих, що сприяє більш ефективному управлінню на місцях. Принципи децентралізації, такі як субсидіарність, автономія, підзвітність, ефективність та демократичність, забезпечують основу для реалізації цього процесу та підвищують його результативність. Форми децентралізації, включаючи політичну, адміністративну, фінансову, функціональну децентралізацію та делегування, відображають різні аспекти передачі повноважень та відповідають специфічним потребам територіальних громад. Взаємодія принципів та форм є ключем до успішної реалізації децентралізації та розвитку демократичного, прозорого та ефективного публічного управління.

1.2 Нормативно-правове забезпечення та значення процесів децентралізації в Україні

Нормативно-правове забезпечення та значення процесів децентралізації в Україні є ключовими аспектами розвитку публічного управління, оскільки вони визначають правові основи для ефективного розподілу повноважень, ресурсів і відповідальності між різними рівнями влади. Нормативно-правова база не лише сприяє посиленню місцевого самоврядування, а й забезпечує основу для ефективної реалізації державної політики, що відповідає інтересам громадян та потребам місцевих територій. Децентралізація в Україні – це масштабна реформа, спрямована на передачу повноважень, ресурсів та відповідальності від центрального уряду до місцевого самоврядування. Процес децентралізації супроводжується значними змінами у нормативно-правовій базі та має суттєвий вплив на різні сфери життя суспільства [14, с. 48].

Конституція України [8] відіграє важливу роль у регулюванні процесу децентралізації, оскільки вона закріплює основні принципи організації місцевого самоврядування та взаємодії між центральною та місцевою владою. Зокрема, зміни до Конституції, внесені в 2015 році, визначили основи для реформи децентралізації, зокрема у розподілі повноважень між органами державної влади та органами місцевого самоврядування, що передбачає надання місцевим органам більшої автономії в управлінні, що включає право на ухвалення рішень з місцевих питань, управління фінансами, розробку місцевих бюджетів та розвиток територій. Внесення змін до Конституції забезпечило правову основу для подальшої децентралізації, сприяючи зміцненню місцевого самоврядування та підвищенню ефективності управлінських процесів на місцях.

Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» [21] є одним з основних нормативно-правових актів, що регулює процес децентралізації в Україні, спрямований на створення економічно спроможних та ефективних територіальних одиниць. Закон визначає механізм добровільного об'єднання громад, надаючи місцевим органам влади право самостійно ухвалювати рішення про об'єднання, зокрема через створення нових територіальних громад, що дозволяє забезпечити більш ефективне використання ресурсів, оптимізацію управлінських процесів, покращення надання публічних послуг на місцях. Крім того, закон встановлює правила щодо фінансової підтримки об'єднаних громад, надаючи їм більшу автономію у формуванні бюджетів, а також дозволяє отримувати субвенції та дотації з державного бюджету для забезпечення соціально-економічного розвитку. Впровадження цього закону сприяє розвитку місцевого самоврядування та створенню стабільних територіальних одиниць, що мають змогу ефективно управляти своїми ресурсами та послугами.

Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» [23] регулює організацію та функціонування місцевих органів влади в умовах децентралізації. Він визначає правові основи діяльності місцевих рад, місцевих державних адміністрацій, а також місцевих посадових осіб, встановлюючи їхні

повноваження, права та обов'язки. Закон забезпечує децентралізацію через надання місцевим органам більшої самостійності в управлінні місцевими справами, розширення їхніх фінансових повноважень та можливостей для прийняття рішень на місцевому рівні. Зокрема, він сприяє розвитку місцевих бюджетів, підвищує роль територіальних громад у процесах самоврядування та підтримує баланс між центральною та місцевою владою. Закон створює правову основу для ефективної реалізації принципу децентралізації, забезпечуючи місцевим органам гнучкість та автономію в управлінні територіями.

Закон України «Про співробітництво територіальних громад» [26] регулює важливий аспект децентралізації, зокрема сприяє ефективній взаємодії між місцевими громадами для реалізації спільних проектів і досягнення економії ресурсів. Він надає територіальним громадам право укладати угоди про співробітництво з метою спільного виконання певних функцій, таких як надання публічних послуг, будівництво інфраструктури, організація освітніх та медичних послуг, що дозволяє забезпечити кращу ефективність управлінських процесів на місцевому рівні. Закон визначає правові механізми та умови, за яких громади можуть укладати між собою угоди, передбачає фінансову та організаційну підтримку спільних ініціатив. Завдяки цьому нормативно-правовому актові, децентралізація набуває нових можливостей для територіальних громад об'єднувати свої ресурси та потенціал, сприяючи розвитку місцевих економік та підвищенню якості життя населення.

Закон України «Про місцеві державні адміністрації» [24] відіграє важливу роль у забезпеченні децентралізації в Україні, регулюючи взаємодію між місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування. Закон визначає роль місцевих державних адміністрацій як органів, що здійснюють виконавчі функції на рівні областей, районів та міст обласного підпорядкування, забезпечуючи виконання державної політики в регіонах. Він також визначає повноваження місцевих адміністрацій у сферах управління, координації та контролю, надаючи їм важливу функцію в процесі децентралізації, зокрема через виконання делегованих державних функцій та

контролювання дотримання законодавства на місцях. Закон сприяє розвитку місцевих органів влади, надаючи їм можливість ефективно реалізовувати державні програми та здійснювати адміністративні функції в умовах зміцнення місцевого самоврядування.

Бюджетний кодекс України (БКУ) [2] відіграє важливу роль у забезпеченні процесу децентралізації, надаючи місцевим органам влади більшу фінансову автономію. БКУ регулює розподіл бюджетних ресурсів між державним і місцевими бюджетами, визначає механізм формування місцевих бюджетів, а також порядок надання місцевим органам влади частини податків та інших надходжень. БКУ забезпечує фінансову незалежність територіальних громад, сприяючи залученню місцевих бюджетів до розвитку інфраструктури, соціальних програм та інших важливих сфер. Крім того, Кодекс регулює процедуру передачі фінансових ресурсів через субвенції та дотації, що дозволяє ефективно реалізовувати проекти на місцях та підтримувати економічну спроможність громад. Таким чином, БКУ створює правові умови для належного фінансового забезпечення децентралізації в Україні, що сприяє ефективному управлінню на місцевому рівні.

Податковий кодекс України (ПКУ) [19] відіграє важливу роль у забезпеченні децентралізації, оскільки регулює фінансові відносини між державним бюджетом і місцевими органами влади, надаючи їм більшу фінансову автономію. Зокрема, ПКУ встановлює механізми перерозподілу податкових надходжень між бюджетами різних рівнів, що дозволяє місцевим громадам отримувати значніші доходи для реалізації власних програм та потреб, включає закріплення за місцевими бюджетами частини податків, таких як податок на доходи фізичних осіб (ПДФО), що дає громадам більше фінансової самостійності. Також ПКУ визначає правила для встановлення та адміністрування місцевих податків і зборів, що сприяє збільшенню місцевих доходів та підвищенню ефективності управління бюджетними ресурсами на місцях. В цілому, ПКУ є важливим інструментом у рамках фінансової

децентралізації, оскільки забезпечує місцеві органи влади необхідними ресурсами для реалізації власних повноважень і надання публічних послуг.

В Україні процес децентралізації розпочався у 2014 році з ухвалення Концепції реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади [27], а також низки важливих законодавчих актів, зокрема законів ЗУ «Про співробітництво територіальних громад» [26] та ЗУ «Про добровільне об'єднання територіальних громад» [21], а також змін до Бюджетного [2] та Податкового кодексів [19], що стосуються фінансової децентралізації. Зроблені кроки сприяли створенню ефективного та спроможного інституту місцевого самоврядування на базовому рівні, у вигляді об'єднаних територіальних громад (ОТГ), що відповідають вимогам Європейської хартії місцевого самоврядування [6].

Реформа децентралізації спрямована на створення дієздатного місцевого самоврядування та вдосконалення територіальної організації влади з метою забезпечення високоякісного життєвого середовища для громадян. Вона також передбачає надання доступних та ефективних публічних послуг, розвиток інститутів прямого народовладдя та гармонізацію інтересів держави і місцевих громад. У рамках реформи органи місцевого самоврядування несуть відповідальність перед громадянами за результативність своєї діяльності, а перед державою – за дотримання законності та правових норм [36, с. 155].

Процеси децентралізації в Україні мають ключове значення для зміцнення демократичних засад, розвитку місцевого самоврядування та підвищення ефективності публічного управління. Вони сприяють значному посиленню ролі місцевих громад у розв'язанні місцевих проблем, забезпеченні якісних публічних послуг та розподілі ресурсів. Децентралізація дозволяє створити умови для розвитку територій, підвищення економічної спроможності місцевих органів влади, а також забезпечує більш ефективне використання бюджетних коштів. Завдяки реформам у сфері децентралізації зростає роль громад у процесах прийняття рішень, що позитивно впливає на рівень соціальної згуртованості та стабільності в країні. Тому значення процесів децентралізації

для України є надзвичайно важливим для подальшого демократичного та економічного розвитку держави (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Значення децентралізації в публічному управлінні

Значення децентралізації	Короткий опис	Характеристика
Підвищення ефективності управління	Рішення приймаються ближче до громадян, що дозволяє швидше реагувати на їхні потреби та вирішувати місцеві проблеми.	Скорочення бюрократичних процедур, оптимізація витрат, підвищення якості надання послуг.
Збільшення участі громадян у прийнятті рішень	Громадяни отримують більше можливостей впливати на розвиток своїх територій.	Розширення механізмів прямої демократії, підвищення прозорості діяльності органів місцевого самоврядування.
Розвиток місцевої ініціативи	Створення сприятливих умов для розвитку підприємництва та соціальних ініціатив на місцевому рівні.	Залучення інвестицій, створення нових робочих місць, розвиток громадських організацій.
Зменшення корупції	Децентралізація сприяє підвищенню прозорості та підзвітності місцевої влади.	Збільшення конкуренції між місцевими органами влади, посилення громадського контролю.
Зміцнення місцевої демократії	Розвиток місцевого самоврядування сприяє зміцненню демократичних інститутів в Україні.	Підвищення рівня політичної культури громадян, розвиток громадянського суспільства.
Створення умов для розвитку регіонів	Децентралізація дозволяє кожному регіону розвиватися відповідно до своїх особливостей та потенціалу.	Спеціалізація регіонів, розвиток туризму, сільського господарства та інших галузей.
Соціальна справедливість	Більш рівномірний розподіл ресурсів та можливостей між регіонами.	Зменшення соціальної нерівності, підвищення якості життя в усіх регіонах країни.

Джерело: складено на основі літератури [29, с. 108].

Отже, нормативно-правове забезпечення процесів децентралізації в Україні є важливим елементом для ефективної реалізації реформ, спрямованих на зміцнення місцевого самоврядування та підвищення ролі територіальних громад у державному управлінні. Забезпечення процесів децентралізації мають правові підстави для розподілу повноважень та ресурсів між центральними та місцевими органами влади, що створює умови для підвищення ефективності управління, розвитку інфраструктури, покращення якості публічних послуг та стимулювання економічного зростання на місцях. Отже, процеси децентралізації

мають стратегічне значення для сталого розвитку країни, зміцнення демократичних засад та покращення життя громадян.

РОЗДІЛ 2
АНАЛІЗ СТАНУ ТА ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ У ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ

2.1. Аналіз сучасного стану та етапів впровадження децентралізації в Україні

Аналіз сучасного стану та етапів впровадження децентралізації в Україні є важливим для розуміння результатів реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади. Процеси децентралізації включають низку етапів, кожен з яких має своє значення для формування спроможних територіальних громад, покращення управлінських процесів та ефективного розподілу ресурсів між центральною та місцевою владою.

В Україні процес децентралізації розпочався у 2014 році із прийняття Концепції реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні [27], а також прийняття інших нормативних документів. Станом на 1 січня 2025 року в Україні вже успішно пройшли два етапи реформи децентралізації, які відіграли важливу роль у розвитку місцевого самоврядування та підвищенні його ефективності [32].

З 2014 по 2019 рік в Україні відбувся перший етап реформи децентралізації, який став основою для масштабних змін в законодавчій сфері та реалізації ключових ініціатив. Серед важливих кроків були прийняті зміни до Бюджетного та Податкового кодексів, що сприяло розвитку фінансової децентралізації. У цей період місцеві бюджети значно зросли, досягнувши 275 млрд грн у 2019 році з 68,6 млрд грн у 2014 році, що підкреслює значне підвищення їх фінансової здатності. Також було ухвалено ЗУ «Про добровільне об'єднання територіальних громад» [21], що дозволило сформувати 982 об'єднані територіальні громади, які об’єднали понад 4500 колишніх місцевих рад, процес отримав позитивні оцінки від міжнародних експертів [32].

Другий етап децентралізації в Україні, що тривав з 2020 по 2021 рік, став важливим кроком у покращенні місцевого самоврядування та сприяв економічному розвитку країни. У цей період уряд визначив підтримку реформи децентралізації як пріоритет, що допоможе зміцнити місцеві органи влади та забезпечить подальший прогрес. Зокрема, в червні 2020 року було ухвалено нову адміністративно-територіальну структуру на базовому рівні, що призвело до утворення 1469 територіальних громад, охопивши всю країну. Рішення Верховної Ради щодо утворення та ліквідації районів зменшило їх кількість до 136, що створює умови для подальших змін у сфері охорони здоров'я, освіти, культури, соціальних послуг, енергоефективності та інших. Реформа децентралізації, зокрема перші два етапи, що передбачали підвищення фінансової спроможності громад і зміну адміністративно-територіального устрою, стала однією з найуспішніших за всю історію України. Проте процес не завершується, третій етап передбачав перегляд механізмів адміністрування місцевих податків [12].

У лютому 2022 року повномасштабне російське вторгнення на територію України значно сповільнило хід реформ, включаючи процес децентралізації, оскільки головним завданням для уряду стало забезпечення оборони від російської агресії. Однак реформа децентралізації залишається важливим пріоритетом для України у 2024 році. Завдяки цьому процесу на місцевому рівні було реалізовано понад 12 тисяч соціальних, інфраструктурних та інших проєктів у попередні роки. Подальший етап цієї реформи включатиме розширення повноважень місцевого самоврядування, зокрема в сфері збору місцевих податків, таких як податок на нерухоме майно та плата за землю. Однак війна призвела до серйозних пошкоджень: за оцінками аналітиків, понад 3 тисячі навчальних та 1,2 тисячі медичних закладів було зруйновано або пошкоджено внаслідок ракетних та артилерійських обстрілів, а також атак дронів. Для відновлення цих об'єктів необхідно мінімум 19,7 мільярда доларів [13].

Децентралізація публічного управляння спрямована на формування ефективної системи місцевого самоврядування, яка включатиме 27 регіонів, 120–

150 районів та 1500–1800 громад. За умов децентралізації новостворені громади отримають рівноцінні доходні ресурси та обсяг повноважень, які наразі мають міста обласного значення. Об'єднані територіальні громади (ОТГ) після проведення реформи децентралізації стануть базовою ланкою адміністративно-територіального устрою України. Нові райони матимуть обмежене коло повноважень, що стосуватиметься виключно їхньої компетенції, тоді як основна частина функцій буде передана об’єднаним громадам (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Компетенції реформованих громад в умовах реформи децентралізації публічного управління в Україні

Рівень	Зміст компетенцій
Громада	- Місцевий економічний розвиток
	- Розвиток та утримання місцевої інфраструктури
	- Планування розвитку території громади, її благоустрою та забудови
	- Соціальна допомога
	- Середня, дошкільна та позашкільна освіта
	- Швидка медична допомога, первинна охорона здоров'я
	- Культура та фізична культура
	- Муніципальні правоохоронні органи
	- Житлово-комунальні послуги, утримання об'єктів комунальної власності
	- Пасажирські перевезення на території громади
Район	- Утримання об'єктів спільної власності територіальних громад району
	- Виховання та навчання дітей у школах-інтернатах загального профілю
	- Транспортна інфраструктура районного значення
	- Забезпечення надання вторинної медичної допомоги
Область/Регіон	- Утримання об'єктів спільної власності територіальних громад регіону
	- Спеціалізована середня освіта
	- Розвиток культури, спорту та туризму
	- Спеціалізована охорона здоров'я (третій рівень)
	- Транспортна структура регіонального значення
	- Планування регіонального розвитку

Джерело: узагальнено за даними порталу «Децентралізація» [12].

Реформа децентралізації публічного управління в Україні забезпечила чіткий розподіл компетенцій між громадами, районами та регіонами, спрямований на максимальну ефективність управління. Громади отримали повноваження у сфері економічного розвитку, планування територій, соціального забезпечення, освіти, медицини та культури, що дозволяє оперативно вирішувати нагальні місцеві питання. Районний рівень зосереджений

на управлінні об’єктами спільної власності, транспортною інфраструктурою та наданні вторинної медичної допомоги. На обласному рівні реалізуються завдання з розвитку регіональної культури, спеціалізованої освіти та охорони здоров'я, а також планування стратегічного розвитку регіонів. Такий розподіл повноважень сприяє гармонійному розвитку територій і відповідає принципу субсидіарності.

Реформа децентралізації публічного управління в Україні стала важливим етапом у трансформації органів місцевого самоврядування, сприяючи розширенню їх повноважень та відповідальності. Після проведення реформи ОТГ отримали значну автономію в управлінні місцевими ресурсами, розвитком інфраструктури та наданні соціальних послуг. Вони набули права самостійно планувати економічний розвиток, управляти житлово-комунальними послугами, освітою, медичним обслуговуванням, а також вирішувати питання благоустрою та забезпечення громадян пільгами та субсидіями (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Повноваження громад після впровадження реформи децентралізації публічного управління в Україні

Види повноважень	Зміст повноважень
Власні	• Планування розвитку громади та формування бюджету; • Економічний розвиток громади, залучення інвестицій, розвиток підприємництва; • Управління земельними ресурсами, надання дозволів на будівництво, прийняття будівель в експлуатацію; • Розвиток місцевої інфраструктури та надання житлово-комунальних послуг (теплопостачання і водовідведення, управління відходами, утримання об'єктів комунальної власності); • Утримання вулиць і доріг на території громади; • Організація пасажирських перевезень на території громади; • Громадська безпека силами муніципальної поліції; • Пожежна охорона; • Соціальна допомога через територіальні центри в громадах; Адміністративні послуги через центри їх надання в громадах;
Делеговані	• Управління школами та дитячими садками; • Первинна медична допомога; • Утримання та організація роботи будинків культури, клубів, бібліотек, стадіонів, спортивних майданчиків.

Джерело: узагальнено за даними порталу «Децентралізація» [12].

Після впровадження реформи децентралізації публічного управління в Україні, структура виконавчих органів місцевого самоврядування значно розширилась та зазнала змін, що дозволило ефективніше управляти громадами та надавати місцеві послуги. Система органів публічного управління включає посаду голови територіальної громади, заступників, секретаря ради, а також низку відділів та секторів, які забезпечують функціонування громади. Серед відділів та секторів — це фінансове управління, відділи з комунальної власності, земельних відносин, економічного розвитку, архітектури та містобудування, а також служба містобудівного кадастру. Окрім того, органи публічного управління включають центри надання адміністративних послуг (ЦНАП), дозвільні центри, відділи соціального захисту, освіти, охорони здоров'я, культури та спорту, а також службу у справах дітей і соціальний захист бездомних осіб. Таке розширення повноважень та структури органів місцевої влади дозволяє громадам краще управляти ресурсами, розвивати інфраструктуру та забезпечувати соціальний захист своїх мешканців [38].

Адміністративний центр об'єднаної територіальної громади зазвичай розташовується в географічному центрі громади, таким центром може бути місто обласного значення, районний центр, селище або село. У межах спроможних громад здійснено перенесення низки важливих функцій та послуг з районних центрів, зокрема адміністративних, соціальних, а також надання допомоги через територіальні центри. Крім того, до цих центрів належатимуть також служби, які відповідають за забезпечення громадської безпеки, зокрема пожежна охорона, правоохоронні органи та інші [35, с. 59].

Реформа децентралізації в Україні стала важливим етапом в трансформації місцевого самоврядування, що забезпечило створення об'єднаних територіальних громад (ОТГ). Завдяки добровільному об'єднанню територій, місцеві органи влади отримали значні повноваження та фінансові ресурси, що дозволило підвищити ефективність управління на місцях (табл. 2.3). Процес децентралізації публічного управління сприяв зміцненню місцевої автономії та

розвитку інфраструктури, покращуючи якість надання послуг для громадян та стимулюючи економічний розвиток регіонів.

Таблиця 2.3

Географічний розподіл децентралізації публічного управління в Україні, одиниць

№ п/п	Область	Кількість старост затверджених радою	Загальна кількість утворених ОТГ
1	Вінницька	489	507
2	Волинська	282	293
3	Дніпропетровська	234	259
4	Донецька	141	156
5	Житомирська	444	455
6	Закарпатська	250	261
7	Запорізька	194	216
8	Івано-Франківська	384	420
9	Київська	451	454
10	Кіровоградська	267	253
11	Луганська	120	133
12	Львівська	501	460
13	Миколаївська	206	237
14	Одеська	345	356
15	Полтавська	288	324
16	Рівненська	215	225
17	Сумська	274	289
18	Тернопільська	436	450
19	Харківська	345	348
20	Херсонська	160	226
21	Хмельницька	364	369
22	Черкаська	455	454
23	Чернівецька	179	200
24	Чернігівська	404	374
25	Всього	7439	7718

Джерело: побудовано за даними порталу «Децентралізація» [12].

Відповідно до табл. 2.3 розподіл ОТГ в Україні демонструє значні відмінності між різними областями. Найбільше утворених ОТГ зафіксовано у Вінницькій (507), Житомирській (455) та Львівській (460) областях, що вказує на активні процеси децентралізації в цих регіонах.

Більшість областей відзначають суттєвий приріст кількості старост у порівнянні з утвореними ОТГ, свідчить про прагнення до більш ефективного управління на місцевому рівні та більший фокус на потребах громадян.

Менший темп децентралізації зафіксовано, зокрема в Луганській (133) та Чернівецькій (200), які мають порівняно низьку кількість утворених ОТГ, що може свідчити про певні труднощі або недостатній рівень підтримки процесу децентралізації в цих регіонах.

Загалом по Україні за 2014-2022 рр. було утворено 7718 ОТГ, що є значним досягненням для забезпечення більшої автономії та ефективного управління на місцевому рівні, цей процес активно підтримує розвиток інфраструктури, надання послуг і зміцнення місцевої економіки [12].

Реформа децентралізації в Україні значно змінила структуру адміністративно-територіального устрою, сприяючи утворенню об'єднаних територіальних громад (ОТГ) по всій країні. Кількість утворених ОТГ має безпосередній зв'язок з розмірами населення, оскільки реформа передбачала об'єднання малих та середніх населених пунктів для забезпечення більш ефективного управління та надання послуг. Розподіл ОТГ за чисельністю населення дозволяє оцінити ступінь реалізації децентралізації в різних регіонах, враховуючи їхні демографічні особливості (рис. 2.1).

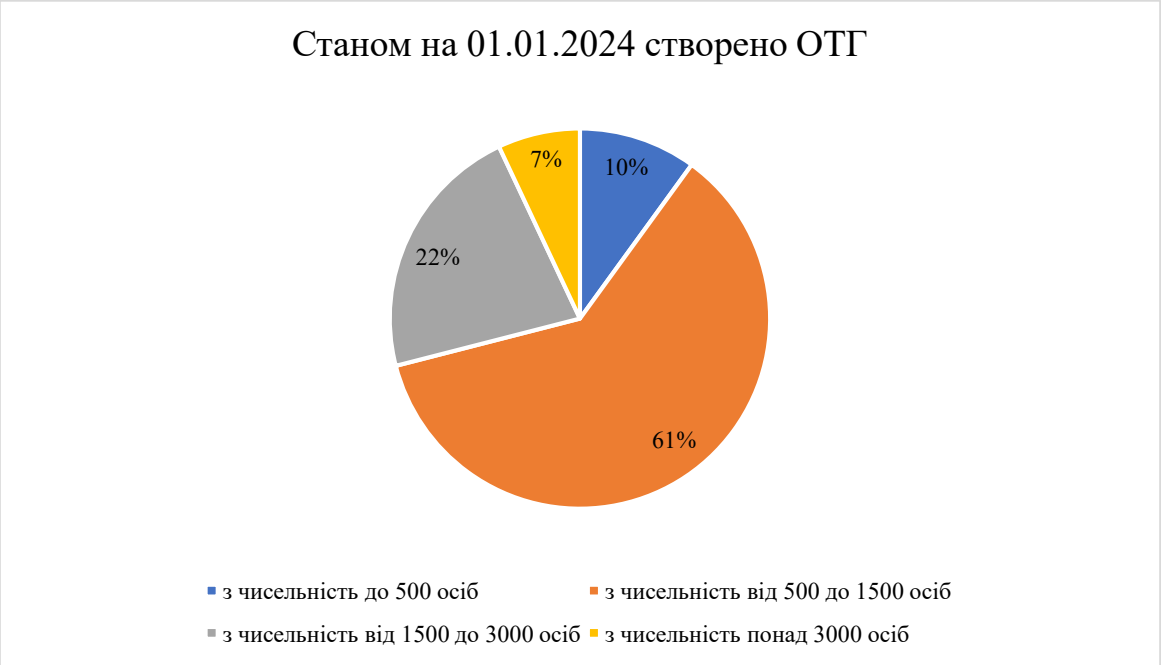

Рис. 2.1 Розподіл децентралізації публічного управління в Україні за чисельністю населення, %

Джерело: побудовано за даними порталу «Децентралізація» [13].

Відповідно до рис. 2.1 розподіл децентралізації публічного управління в Україні за чисельністю населення свідчить про те, що більшість утворених ОТГ мають чисельність від 500 до 1500 осіб, що складає 61% від загальної кількості, що означає, що значна частина громад має середні розміри, що дає їм можливість ефективно організовувати управлінські процеси на місцях. ОТГ з чисельністю від 1500 до 3000 осіб займають 22%, що також вказує на достатньо високий рівень розвитку. Однак лише 7% громад мають понад 3000 осіб, а 10% – менше 500 осіб, що вказує на існування значної кількості малих громад, які можуть потребувати додаткових ресурсів і підтримки для ефективної роботи.

Частка доходів та видатків місцевих бюджетів об'єднаних територіальних громад (ОТГ) у валовому внутрішньому продукті (ВВП) України за період з 2015 по 2023 роки відображає значущість процесів децентралізації, які вплинули на фінансову самостійність місцевих органів влади. Завдяки реформації місцевого самоврядування, ОТГ отримали більше фінансових ресурсів для розвитку інфраструктури, соціальних та економічних програм, що сприяло покращенню економічної ситуації на місцях та забезпеченню сталого розвитку громад (рис. 2.2).

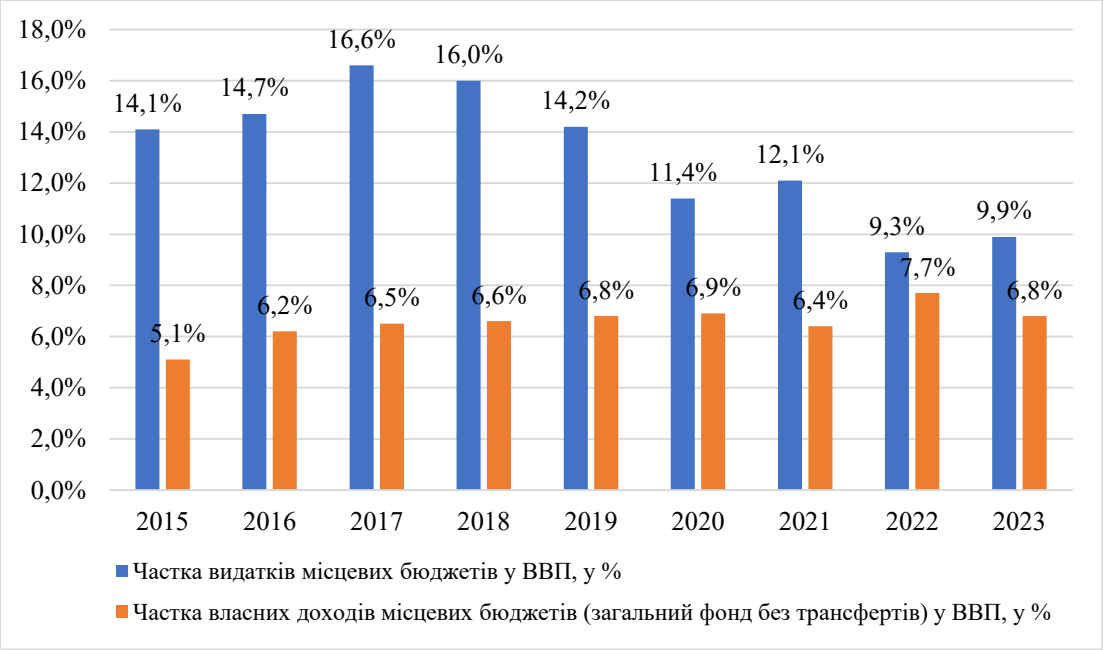

Рис. 2.2 Динаміка власних доходів та видатків ОТГ в умовах децентралізації публічного управління (загальний фонд) у ВВП, %

Джерело: побудовано за даними порталу «Децентралізація» [13].

Відповідно до рис. 2.2 динаміка власних доходів та видатків об'єднаних територіальних громад (ОТГ) в умовах децентралізації публічного управління демонструє певні зміни в частці ВВП України за період 2015-2023 років. З одного боку, частка видатків місцевих бюджетів у ВВП знизилася з 14,1% у 2015 році до 9,9% у 2023 році, що свідчить про зменшення фінансових витрат ОТГ у загальній економічній картині країни. З іншого боку, частка власних доходів місцевих бюджетів без трансфертів зросла з 5,1% у 2015 році до 6,8% у 2023 році, що відображає збільшення фінансової самостійності та покращення бюджетної здатності ОТГ. Водночас варто відзначити, що зниження темпів зростання в 2021-2023 роках свідчить про певні фінансові труднощі, які можуть бути пов'язані з економічними та соціальними наслідками війни в Україні.

Динаміка доходів та видатків місцевих бюджетів (без трансфертів) у зведеному бюджеті в умовах децентралізації публічного управління є важливим індикатором ефективності реформи та фінансової автономії об'єднаних територіальних громад (ОТГ) (рис. 2.3). З 2015 року, після започаткування децентралізації в Україні, місцеві бюджети зазнали значних змін, що виразилось у зростанні їх доходної частини та зміні структури видатків.

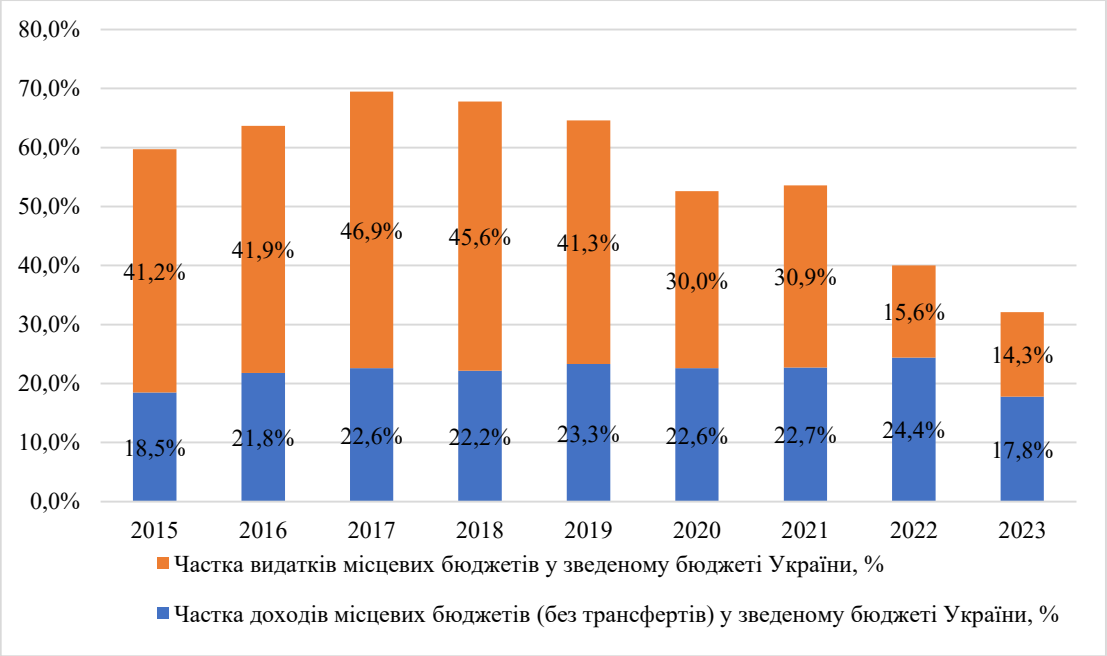

Рис. 2.3 Динаміка частки власних доходів та видатків ОТГ в умовах децентралізації публічного управління у зведеному бюджеті, %

Джерело: побудовано за даними порталу «Децентралізація» [13].

Відповідно до рис. 2.3 аналіз динаміки частки власних доходів та видатків ОТГ у зведеному бюджеті України в умовах децентралізації публічного управління вказує на певні тенденції у фінансуванні місцевих бюджетів. З 2015 по 2023 роки спостерігається стабільне зростання частки доходів місцевих бюджетів без трансфертів у зведеному бюджеті, зокрема, з 18,5% у 2015 році до 24,4% у 2022 році, з деяким спадом до 17,8% у 2023 році, що свідчить про поступове зміцнення фінансової спроможності ОТГ. Водночас, частка видатків місцевих бюджетів у зведеному бюджеті демонструє тенденцію до зниження, що, зокрема, виразно спостерігається з 2020 року, коли вона впала до 30% та в подальші роки зменшувалась до 14,3% у 2023 році, що може бути пов'язано з ефективнішою фінансовою політикою на місцевому рівні та оптимізацією видатків. В цілому, динаміка свідчить про позитивні зміни у фінансуванні ОТГ та підвищення їх автономії в рамках реформи децентралізації.

У процесі децентралізації публічного управління трансферти з державного бюджету стали важливим інструментом підтримки місцевих громад, забезпечуючи їм фінансову стабільність та можливість реалізовувати соціально-економічні програми. Передача частини бюджетних ресурсів на місця дозволила громадам ефективніше використовувати кошти для розвитку інфраструктури, покращення якості послуг та створення нових робочих місць. Умови децентралізації також стимулювали підвищення фінансової самостійності місцевих бюджетів, що сприяє посиленню ролі органів місцевого самоврядування в управлінні територіями. Таким чином, система бюджетних трансфертів стала ключовим фактором підтримки реформ у сфері децентралізації та стимулює гармонійний розвиток регіонів України (рис. 2.4).

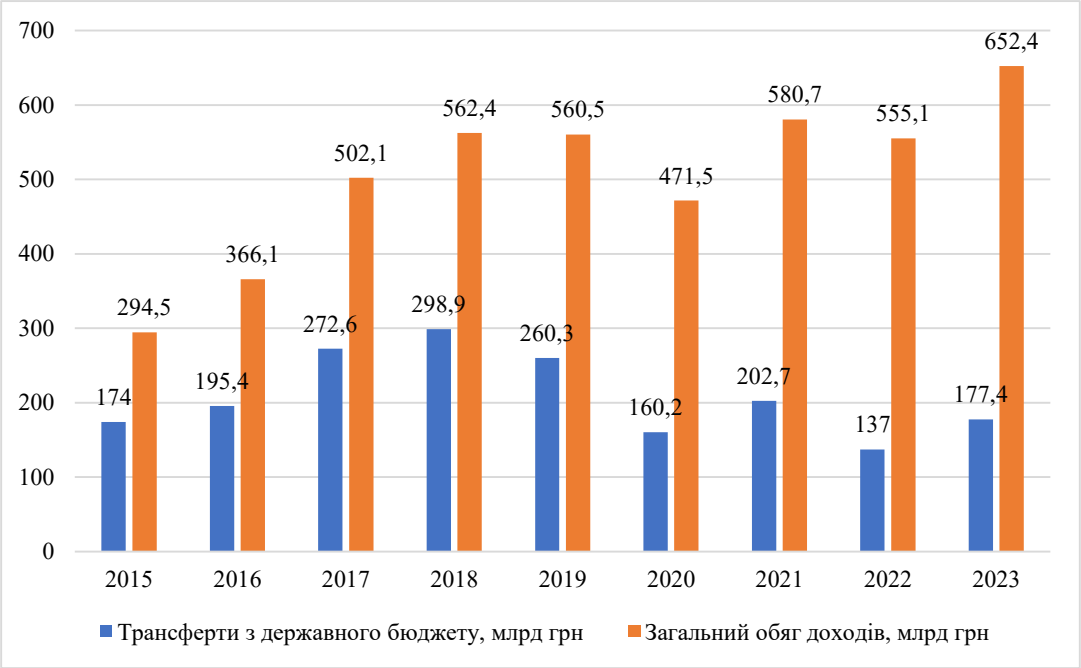

Рис. 2.4 Динаміка трансфертів з державного бюджету в умовах децентралізації публічного управління у державному бюджеті, млрд грн

Джерело: побудовано за даними порталу «Децентралізація» [13].

Відповідно до рис. 2.4 аналіз динаміки трансфертів з державного бюджету в умовах децентралізації публічного управління демонструє їхню значну зміну протягом 2015–2023 років. У цей період обсяг трансфертів зростав до 2018 року, досягнувши пікового значення 298,9 млрд грн, що свідчить про активну підтримку місцевих громад у перші роки реформи децентралізації. У 2019 році спостерігалося певне зниження трансфертів, а у 2020–2022 роках їхній обсяг зменшився ще більше, що було зумовлено складною економічною ситуацією, пов'язаною з пандемією COVID-19 і військовими діями.

Попри коливання трансфертів, загальний обсяг доходів державного бюджету демонстрував позитивну динаміку з помітним зростанням у 2023 році до 652,4 млрд грн, що свідчить про поступове відновлення фінансової стабільності держави. Відносна частка трансфертів у загальному обсязі доходів бюджету варіювалася, відображаючи залежність громад від державної фінансової підтримки на різних етапах реформи.

В умовах децентралізації публічного управління особливого значення набуває питання фінансової незалежності територіальних громад. Частка

трансфертів у доходах місцевих бюджетів залишається ключовим показником, що характеризує рівень їх фінансової спроможності (рис. 2.5). З одного боку, трансферти забезпечують підтримку менш розвинених громад та сприяють вирівнюванню їх фінансових можливостей, а з іншого – можуть обмежувати автономність у прийнятті рішень.

Рис. 2.5 Частка трансфертів в доходах державного бюджету в умовах децентралізації публічного управління, %

Джерело: побудовано за даними порталу «Децентралізація» [13].

Відповідно до рис. 2.5 частка трансфертів у доходах державного бюджету в умовах децентралізації демонструє стійку тенденцію до зниження протягом 2015-2023 років, що свідчить про поступове зміцнення фінансової автономії територіальних громад.

Найвища частка трансфертів спостерігалася у 2015 році, становлячи 59%, що пояснюється початковим етапом реформи децентралізації, коли громадам надавалися значні фінансові ресурси для підтримки та стимулювання розвитку.

Найбільше зниження частки трансфертів було зафіксовано у 2020 році, коли показник зменшився до 34%, що відображає зростання власних доходів місцевих бюджетів завдяки впровадженню фінансової децентралізації.

У період з 2021 по 2023 роки частка трансфертів стабілізувалася на рівні 25-27%, що свідчить про формування нової фінансової моделі, яка забезпечує громадам більшу незалежність від центрального бюджету.

Зниження залежності місцевих бюджетів від трансфертів є позитивним результатом реформи децентралізації, оскільки воно сприяє підвищенню ефективності управління та створює умови для самостійного розвитку територіальних громад.

Отже, аналіз сучасного стану та етапів впровадження децентралізації в Україні свідчить про значний прогрес у реорганізації публічного управління на місцевому рівні. Протягом 2014-2021 років була сформована ефективна система об'єднаних територіальних громад, що дозволила забезпечити більш пряме управління місцевими ресурсами та послугами. Основні етапи децентралізації, включаючи реорганізацію адміністративно-територіального устрою, делегування повноважень та фінансів місцевим органам, сприяли покращенню якості надання публічних послуг та розвитку інфраструктури на місцях. Однак, незважаючи на досягнення, є ще певні виклики, зокрема в частині забезпечення рівності між різними громадами та оптимізації фінансових потоків на місцевому рівні.

2.2. Вплив процесів децентралізації на публічне управління на прикладі Ірпінської міської ради

Вплив процесів децентралізації на публічне управління Ірпінської міської ради є важливим аспектом реформування місцевого самоврядування в Україні. Децентралізація, що розпочалася кілька років тому, суттєво змінила структуру та функціонування органів влади на місцях, передавши значну кількість повноважень та фінансових ресурсів до місцевих органів.

У 2018 році, згідно з положеннями Закону України «Про добровільне об’єднання територіальних громад» [21], ініціативу щодо приєднання Козинцівської та Михайлівсько-Рубежівської сільських територіальних громад

до Ірпінської міської територіальної громади висловили сільські голови. До об'єднання долучились села Козинці, Діброва, Михайлівка-Рубежівка та Забуччя. Підтримавши це рішення на громадських слуханнях, мешканці територіальних громад вирішили добровільно приєднатися до Ірпінської міської ради Київської області. В результаті, відповідні рішення про створення об'єднаної територіальної громади були ухвалені Козинцівською, Михайлівсько-Рубежівською та Ірпінською міською радами [16].

Згідно з Перспективним планом формування територій громад Київської області, затвердженим Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20 травня 2020 року № 600-р [22], було передбачено створення Ірпінської міської територіальної громади, до складу якої увійшли Ірпінська, Козинцівська та Михайлівсько-Рубежівська територіальні громади. Згідно з розпорядженням голови адміністрації, було затверджено висновок Київської обласної державної адміністрації щодо відповідності проекту рішення Ірпінської міської ради вимогам Конституції України [8] та законам України, що передбачало добровільне приєднання до територіальної громади міста обласного значення. На підставі абзацу 1 пункту 7-1 розділу V «Прикінцевих і перехідних положень» Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12 червня 2020 року № 715-р [20] було визначено адміністративні центри та затверджено території територіальних громад Київської області. Місто Ірпінь стало адміністративним центром Ірпінської міської територіальної громади, до складу якої увійшли селища Михайлівка-Рубежівка, Забуччя, Козинці та Діброва. 25 жовтня 2020 року відбулися перші місцеві вибори депутатів Ірпінської міської ради та міського голови, на яких Ірпінську громаду очолив Олександр Маркушин [16].

Відповідно до рішення Ірпінської міської ради №13-2-VII від 27 листопада 2020 року, було ініційовано процедуру реорганізації Михайлівсько-Рубежівської та Козинцівської сільських рад шляхом їх приєднання до Ірпінської міської ради. Ірпінська громада має межі з містом Київ, а також з Коцюбинською, Гостомельською, Бучанською, Дмитрівською, Бородянською та Макарівською

територіальними громадами. Загальна площа громади становить 8204,9 га. На 01.01.2024 року чисельність населення Ірпінської міської територіальної громади становить 95 599 осіб. Серед них: м. Ірпінь – 65 167 осіб, с. Діброва – 411 осіб, с. Забуччя – 490 осіб, с. Козинці – 981 особа, с. Михайлівка-Рубежівка – 6 113 осіб. Також в громаді проживають 22 437 внутрішньо переміщених осіб [16].

24 лютого 2022 року розпочалося повномасштабне вторгнення російських військ на територію України, зокрема в Київську область та Ірпінську громаду. Бої за Ірпінь тривали 23 дні, протягом яких місто вистояло, зупинило ворога на шляху до Києва та здобуло статус міста-героя, ставши символом героїзму та відваги. Внаслідок агресії Російської Федерації в Ірпінській громаді загинуло 39 бійців територіальної оборони, 50 військовослужбовців Збройних Сил України [15] та близько 300 цивільних мешканців. Крім того, було пошкоджено 3247 будівель, серед яких 2613 приватних будинків, 634 багатоквартирних, а також 16 закладів освіти, 10 культурних об'єктів та 47 адміністративних будівель. 24 березня 2022 року Указом Президента України Ірпінь отримав почесну відзнаку «Місто-герой України» [25] за масовий героїзм і стійкість, проявлені під час захисту міста від російської агресії. 28 березня 2022 року Ірпінь був повністю звільнений від окупантів, після чого громада почала нову боротьбу – за відновлення та відбудову.

Завдяки попередньо проведеній реформі децентралізації м. Ірпінь став першим містом в Україні, яке розпочало відновлення після деокупації в умовах війни Російської Федерації проти України. Це стало можливим завдяки реалізації Проєкту «Irpin reconstruction summit» [28], який спрямований на комплексну відбудову та реконструкцію громади з урахуванням цілей сталого розвитку ООН, а також залучення інвестицій від країн ЄС та міжнародних фондів. Місто має чітко визначений план розвитку, зокрема, затверджено «Стратегію розвитку Ірпінської міської територіальної громади на 2022-2032 роки» [30], що окреслює основні напрямки та цілі на найближче десятиліття.

Процеси децентралізації в Україні значно вплинули на систему публічного управління, надавши місцевим громадам більше повноважень та фінансових ресурсів для забезпечення сталого розвитку. Ірпінська міська рада є яскравим прикладом трансформацій, спричинених цими змінами. Аналіз доходів і видатків до та після впровадження децентралізації дозволяє оцінити її вплив на ефективність управління, фінансову спроможність громади та якість надання публічних послуг (рис. 2.6).

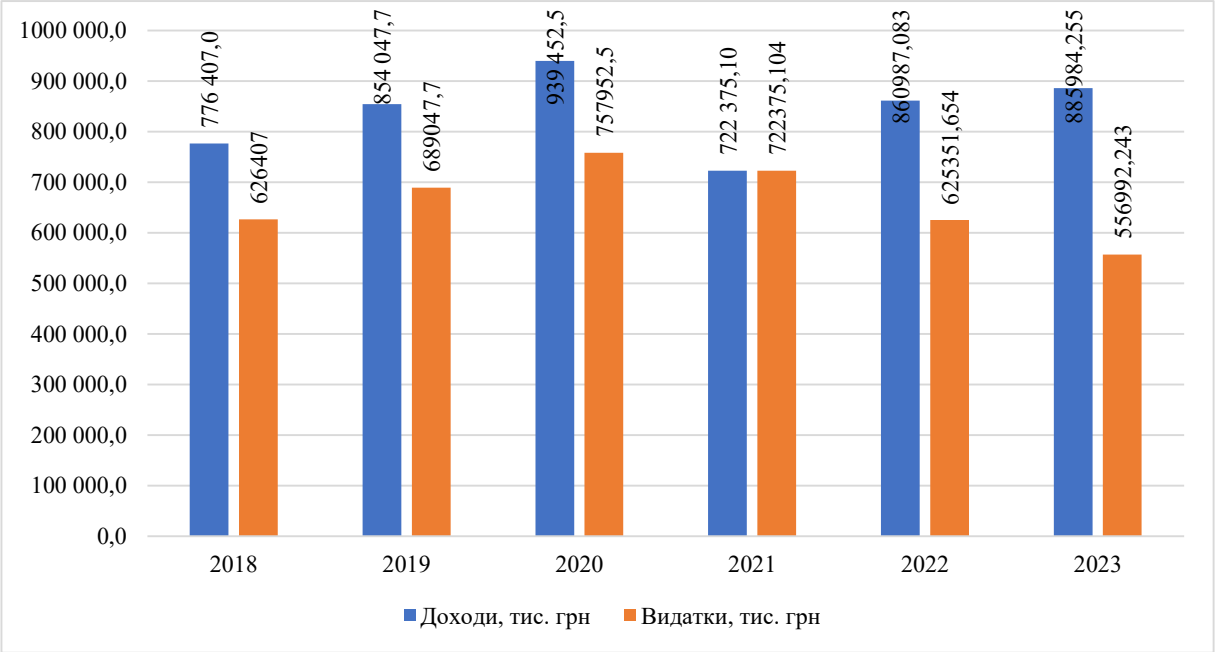

Рис. 2.6 Динаміка доходів та видатків Ірпінської міської ради, тис. грн

Джерело: складено но основі фінансової звітності Ірпінської міської ради (додатки А, Б, В) [33].

Відповідно до рис. 2.6 аналіз фінансових показників Ірпінської міської ради у 2018–2023 роках свідчить про значний вплив процесів децентралізації на публічне управління. Доходи громади демонструють стійку тенденцію до зростання після впровадження децентралізації у 2020 році. Якщо у 2018 році доходи складали 776 407 тис. грн, то у 2023 році вони зросли до 885 984,3 тис. грн, що вказує на підвищення фінансової спроможності громади. Видатки, хоча й мають коливання, також зменшилися у 2023 році до 556 992,2 тис. грн, що може свідчити про раціоналізацію використання ресурсів. Створення Ірпінської міської територіальної громади дозволило оптимізувати управлінські процеси та посилити економічну базу. Загалом децентралізація позитивно вплинула на

публічне управління в громаді, сприяючи збільшенню бюджетних можливостей та більш ефективному розподілу коштів для місцевих потреб.

Трансферти, як один із ключових інструментів фінансового забезпечення місцевих громад, відіграють важливу роль у процесах централізації публічного управління Ірпінської міської ради. Вони сприяють фінансовій підтримці місцевих бюджетів, зокрема у частині реалізації соціально значущих програм та розвитку інфраструктури. Однак залежність від міжбюджетних трансфертів може обмежувати автономність громади, що створює виклики для забезпечення балансу між ефективним використанням наданих ресурсів та збереженням самостійності у прийнятті управлінських рішень (рис. 2.7).

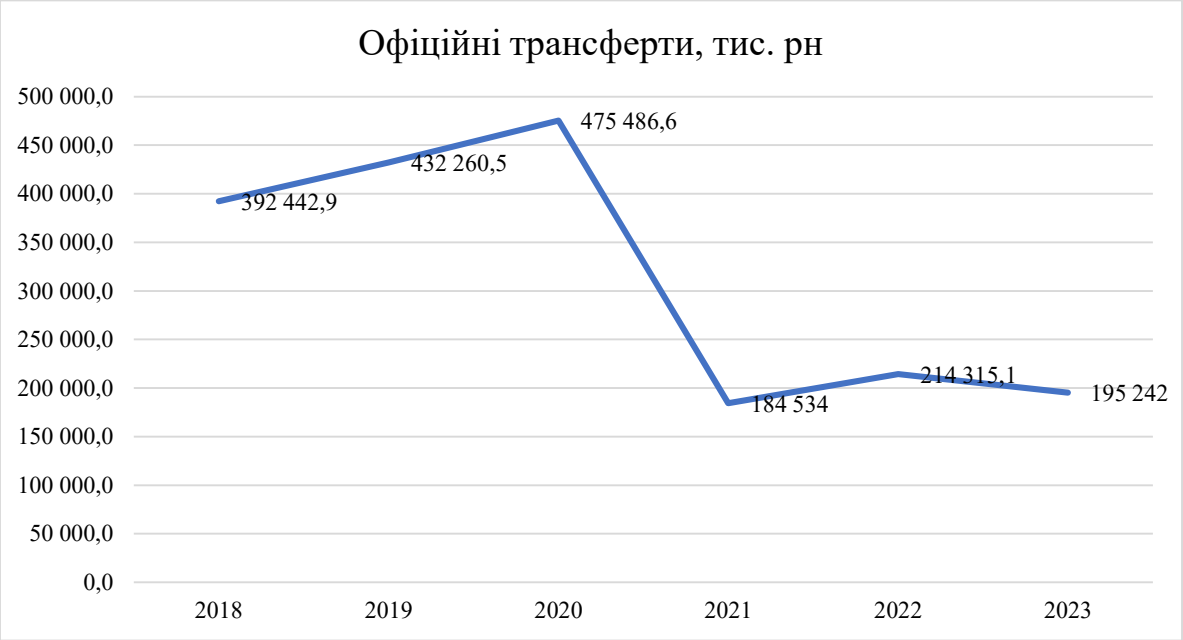

Рис. 2.7 Динаміка трансфертів Ірпінської міської ради, тис. грн

Джерело: складено но основі фінансової звітності Ірпінської міської ради (додатки А, Б, В) [33].

Відповідно до рис. 2.7 аналіз трансфертів, які впливають на процеси централізації публічного управління Ірпінської міської ради, дозволяє оцінити фінансові потоки та їх роль у місцевому бюджеті на різних етапах розвитку громади. З 2018 по 2023 роки спостерігається загальна тенденція до збільшення офіційних трансфертів, що свідчить про зростаючу фінансову підтримку з боку державного бюджету. У 2018 році сума офіційних трансфертів становила 392 442,9 тис. грн, протягом наступних років ця цифра зросла до 475 486,6 тис. грн

у 2020 році. Однак у 2021-2023 роках зафіксовано зниження суми трансфертів: 184 534 тис. грн у 2021 році, 214 315,1 тис. грн у 2022 році та 195 242 тис. грн у 2023 році. Коливання показників трансфертів можуть бути результатом різних факторів, зокрема змін у національній політиці, коригуванні міжбюджетних відносин та впливу зовнішніх факторів, таких як економічна ситуація та війна в Україні. Зменшення трансфертів у 2021 році можна пояснити необхідністю перерозподілу фінансування на відновлення інфраструктури та підтримку інших постраждалих територій, що є наслідком війни. Проте наявність трансфертів навіть на зменшеному рівні дозволяє місцевим органам влади підтримувати соціальні програми та інші важливі напрямки розвитку. Враховуючи ці обставини, трансферти мають як позитивний, так і негативний вплив на процеси централізації публічного управління. З одного боку, вони забезпечують стабільність фінансування, з іншого – збільшують залежність від державного бюджету, що обмежує автономію місцевих органів влади у прийнятті фінансових рішень.

SWOT-аналіз впливу процесів децентралізації на публічне управління Ірпінської міської ради дозволяє комплексно оцінити сильні та слабкі сторони, можливості та загрози, що виникли внаслідок реформ. Децентралізація відкрила нові перспективи для розвитку громади, зокрема забезпечила зростання фінансової автономії, покращила управлінські процеси та сприяла залученню громадян до прийняття рішень. Водночас виникли виклики, пов'язані з адаптацією до нових умов, необхідністю підвищення управлінської спроможності та ефективного розподілу ресурсів. SWOT-аналіз дозволяє окреслити ключові аспекти, які впливають на публічне управління, та визначити напрями для подальшого розвитку громади (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

SWOT-аналіз впливу процесів децентралізації на публічне управління Ірпінської міської ради

Сильні сторони	**Слабкі сторони**
● Зменшення фінансових трансфертів (від 392 тис. грн у 2018 році до 195 тис. грн у 2023 році) характеризує фінансову свободу Ірпінської міської ради; ● Підвищення автономії місцевих органів влади у прийнятих рішеннях шляхом децентралізації; ● Підвищення ефективності управління на місцевому рівні за рахунок більшого контролю за використанням місцевих коштів.	● Зниження трансфертів у 2021-2023 роках обмежує бюджетні можливості та забезпечує залежність від державного фінансування; ● Зменшення кількості трансфертів у контексті війни та економічної кризи обмежує фінансові ресурси для розвитку; ● Необхідність значних витрат на відновлення інфраструктури після війни, що може зменшити витрати на інші сфери розвитку.
Можливості	**Загрози**
● Залучення інвестицій з міжнародних фондів та ЄС для розвитку інфраструктури та відбудови після війни; ● Розширення місцевої автономії через розробку власних фінансових стратегій і залучення додаткових джерел фінансування; ● Покращення інфраструктури через ефективне використання залучених фінансів для сталого розвитку громади.	● Невизначеність у фінансуванні з боку держави у разі подальших економічних криз або змін у державній політиці; ● Можливість підвищення боргових зобов'язань місцевих органів влади через високу залежність від трансфертів; ● Зниження рівня довіри до місцевої влади через недостатню прозорість у використанні місцевих коштів.

Джерело: складено но основі даних Ірпінської міської ради [16].

Таким чином, SWOT-аналіз впливу процесів децентралізації на публічне управління Ірпінської міської ради, показав, що процеси децентралізації позитивно впливають на публічне управління Ірпінської міської ради, надаючи більшу автономію та можливості для розвитку інфраструктури. Однак є і проблеми, зокрема нестабільність у фінансуванні через зниження трансфертів, що може обмежити розвиток громади та її здатність забезпечити стабільне функціонування в умовах економічної кризи. Необхідно зберегти баланс між підвищенням місцевої автономії та забезпеченням фінансової стабільності громади для досягнення сталого розвитку.

Вплив процесів децентралізації на публічне управління Ірпінської міської ради є багатогранним та виявляється на різних рівнях функціонування місцевого самоврядування, а саме:

1) Децентралізація дозволила Ірпінській міській раді значно збільшити свої фінансові ресурси. Відповідно до змін в законодавстві та в межах реформи, місцеві органи влади отримали більшу частину податків, що раніше надходили до державного бюджету, що в свою чергу, дозволило покращити фінансову ситуацію міста, забезпечити розвиток місцевої інфраструктури та соціальних проектів. Наприклад, у 2020-2021 роках, незважаючи на кризу через пандемію та війну, Ірпінь зміг залучити додаткові фінансові ресурси, що забезпечило стабільність у виконанні місцевих бюджетних програм.

2) Завдяки збільшенню місцевих доходів, Ірпінська міська рада змогла реалізувати численні інфраструктурні проекти. Відновлення доріг, модернізація освітніх та медичних установ, розвиток житлового будівництва стали можливими завдяки ефективному управлінню ресурсами, яке стало результатом децентралізації. Зокрема, проєкти розвитку стали більш орієнтованими на місцеві потреби та могли швидше реалізовуватися через зменшення бюрократичних бар'єрів [16].

3) Децентралізація надала Ірпінській міській раді можливість залучати інвестиції не лише з державного бюджету, а й від міжнародних партнерів. Ірпінь став одним з перших міст в Україні, яке змогло залучити інвестиції для відновлення після деокупації в умовах війни. Проект «Irpin reconstruction summit» сприяє відбудові громади з урахуванням міжнародних стандартів і цілей сталого розвитку.

4) Децентралізація також сприяла покращенню якості публічного управління завдяки більшій автономії місцевих органів влади, що дозволяє оперативно реагувати на потреби громади. Міська рада отримала можливість краще планувати свої ресурси та контролювати їх використання, а також більш ефективно організовувати соціальні програми та інфраструктурні проекти. У зв'язку з цим була здійснена реформа адміністративного управління, що дозволило скоротити бюрократичні процедури і підвищити оперативність роботи органів місцевого самоврядування [16].

5) Однак, незважаючи на позитивні ефекти децентралізації, війна, розпочата Росією у 2022 році, значно ускладнила реалізацію планів розвитку Ірпінської міської громади. Втрати внаслідок бойових дій, руйнування інфраструктури та зниження економічної активності стали серйозними викликами для місцевого бюджету. Проте, завдяки проведеним реформам, Ірпінь зміг не лише витримати ці труднощі, а й розпочати відновлення, використовуючи міжнародні гранти та інвестиції [16].

Отже, вплив процесів децентралізації на публічне управління Ірпінської міської ради виявився значущим, сприяючи підвищенню фінансової автономії та ефективності управлінських рішень на місцевому рівні. Зростання обсягу місцевих доходів та трансфертів забезпечило можливості для реалізації соціальних та інфраструктурних проектів. Однак, зменшення обсягів трансфертів у наступні роки, зокрема в контексті війни, ставить перед міською радою нові виклики щодо забезпечення фінансової стабільності та сталого розвитку, що підкреслює важливість адаптації місцевої влади до змінюваних умов і потреби в стратегічному плануванні для досягнення сталого розвитку громади.

РОЗДІЛ 3
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРОЦЕСІВ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ У ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ

Перспективи розвитку процесів децентралізації у публічному управлінні є однією з найбільш актуальних тем сучасної адміністративної реформи в Україні. Децентралізація сприяє зміцненню місцевого самоврядування, підвищенню ефективності управлінських процесів та покращенню надання публічних послуг громадянам. Вона відкриває нові можливості для розвитку місцевих економік, залучення інвестицій, вдосконалення бюджетного управління та посилення участі громадян у прийнятті рішень. Однак, незважаючи на досягнуті результати, цей процес потребує подальшого вдосконалення через інтеграцію сучасних цифрових технологій, зміцнення міжурядової координації та адаптацію до викликів, що виникають у умовах глобальних змін та внутрішніх криз [40].

Процеси децентралізації у публічному управлінні в Україні супроводжуються низкою проблем, які обмежують їх повноцінне впровадження та ефективність:

1) Недостатній рівень фінансової самостійності місцевих органів влади, хоча децентралізація дала місцевим громадам більше повноважень щодо формування бюджету, реальний рівень фінансової автономії залишається низьким через значну залежність від міжбюджетних трансфертів та державних дотацій;

2) Недостатня кваліфікація кадрів на місцевому рівні для ефективного управління новими обов'язками органи місцевого самоврядування потребують фахових кадрів, однак існує нестача навчальних програм і підтримки для розвитку компетенцій місцевих управлінців;

3) Нерівномірний розвиток територій у різних регіонах України децентралізація реалізується з різною швидкістю та ефективністю. Менші або віддалені громади часто стикаються з проблемами в організації ефективного управління та забезпеченні базових послуг через обмежені ресурси;

4) Низький рівень взаємодії між органами місцевого самоврядування та центральною владою. Незважаючи на децентралізацію, проблеми з координацією між місцевими органами та центральними інституціями часто призводять до неефективного розподілу ресурсів і непослідовності в реалізації реформ;

5) Слабка інфраструктурна та технічна база для ефективного управління громадами важливою є наявність відповідної інфраструктури, зокрема в сфері електронного урядування. Однак багатьом громадам не вистачає ресурсів для розвитку таких систем, що знижує рівень адміністративних послуг;

6) Неоднозначність нормативно-правової бази, оскільки законодавчі та нормативні акти, що регулюють процеси децентралізації, потребують постійного вдосконалення. Відсутність чітких і сталих правових норм може створювати правові прогалини та сприяти виникненню правових спорів;

7) Війна в Україні створює значні виклики для процесів децентралізації в публічному управлінні, оскільки зумовлює необхідність адаптації управлінських структур до умов воєнного стану. Під час війни місцеві органи влади стикаються з обмеженнями фінансових ресурсів та необхідністю швидкої переорієнтації на забезпечення обороноздатності та гуманітарної допомоги. Однак, незважаючи на труднощі, децентралізація також сприяє більш ефективному управлінню на місцях, що дозволяє оперативно реагувати на потреби громадян та територіальних громад в умовах кризи.

Зазначенні проблеми потребують системного підходу та комплексних заходів для подолання на всіх рівнях публічного управління. Війна внесла суттєві корективи в процеси децентралізації в Україні. З одного боку, вона виявила слабкі місця в системі місцевого самоврядування, з іншого – стимулювала пошук нових рішень та підходів (табл. .3.1).

Таблиця 3.1

Перспективи розвитку процесів децентралізації у публічному управлінні

Напрями	Позитивні перспективи	Виклики та ризики
Посилення ролі місцевого самоврядування	Збільшення повноважень місцевої влади в умовах воєнного стану, більша відповідальність за забезпечення життєдіяльності громад.	Можливість надмірної централізації влади в умовах воєнного стану, обмеження місцевої ініціативи.
Розвиток громадянського суспільства	Активізація громадських ініціатив, зростання довіри до місцевої влади.	Посилення соціальної напруги, конфлікти між різними групами населення.
Співпраця з міжнародними партнерами	Збільшення інтересу міжнародних організацій до підтримки реформи децентралізації в Україні.	Залежність від зовнішньої допомоги, ризики втручання у внутрішні справи.
Цифрова трансформація	Швидкий розвиток електронних сервісів, спрощення доступу до публічних послуг.	Цифровий розрив між містами та селами, необхідність забезпечення доступу до інтернету.
Інноваційні підходи	Використання нових технологій та інструментів управління для вирішення проблем.	Відсутність достатніх ресурсів та компетенцій для впровадження інновацій.

Джерело: розроблено автором [39, с. 286].

Незважаючи на численні виклики, децентралізація залишається одним з основних напрямів реформування державного управління в Україні, набуваючи особливої актуальності в умовах війни. Вона дозволяє оперативно мобілізувати ресурси для відновлення та розвитку країни, надаючи місцевим громадам більше можливостей для ефективного управління. Для успішної реалізації процесів децентралізації необхідно посилити підтримку з боку держави, забезпечивши стабільне фінансування та передачу повноважень на місцевий рівень, розвивати кадровий потенціал через навчання та підвищення кваліфікації працівників місцевого самоврядування, а також залучати громадськість до прийняття рішень через ефективні механізми участі. Важливо також зміцнювати співпрацю з міжнародними партнерами для залучення досвіду та ресурсів, а також посилювати боротьбу з корупцією через створення прозорих механізмів управління фінансами та контролю.

На основі проведеного SWOT-аналізу у другому розділі, пропонуємо розглянути перспективні шляхи розвитку процесів децентралізації у публічному управлінні для Ірпінської міської ради в умовах війни в Україні. З огляду на наявні можливості та виклики, важливо розробити стратегії, які дозволять максимально ефективно використовувати наявні ресурси, зміцнити місцеві органи влади та забезпечити стійкий розвиток громади. В умовах війни в Україні процеси децентралізації набувають нового виміру, оскільки місцеві органи влади повинні не тільки ефективно управляти ресурсами, але й забезпечувати безпеку та стабільність на місцях. Ірпінська міська рада має можливості для подальшого розвитку в рамках децентралізаційних процесів, однак цей процес потребує адаптації до нових умов, а саме:

1) В війни важливо забезпечити стабільне фінансування місцевих бюджетів, що дозволить зберегти функціонування критично важливих інфраструктурних об'єктів та органів місцевого управління. Оскільки Ірпінь активно займається відновленням після окупації, надання державної підтримки та субвенцій для подолання економічних наслідків війни є критичним напрямом.

2) Важливим завданням є залучення інвестицій для реконструкції зруйнованої інфраструктури та впровадження інноваційних технологій у сферу управління. Проекти на зразок «Irpin Reconstruction Summit», що спрямовані на відновлення міста, мають стати основою для розвитку сталого економічного середовища в умовах війни.

3) У війні особливо важливо залучати громадян до процесу прийняття рішень, що стосуються відбудови та розвитку територіальної громади. Впровадження механізмів прямої демократії, таких як громадські слухання, консультативні ради та інші форми участі, дозволяє врахувати інтереси місцевих жителів та забезпечити їхній активний вплив на управлінські процеси.

4) Під час війни кадри місцевих органів влади повинні бути готові до швидкої адаптації та ефективного реагування на зміни. Важливим є розвиток системи навчання та підвищення кваліфікації представників органів місцевого самоврядування, що дасть змогу ефективно використовувати нові інструменти

управління та налагодити оперативне реагування на виклики, зокрема, забезпечення безпеки, відновлення інфраструктури та підтримка місцевої економіки.

5) У процесах децентралізації важливо не тільки отримувати підтримку від держави, але й активно співпрацювати з міжнародними партнерами. Ірпінська міська рада може використовувати досвід європейських країн, міжнародних організацій для залучення додаткових ресурсів для відновлення, розвитку інфраструктури, а також для розвитку інноваційних програм і проектів у сферах екології, енергозбереження та соціальних послуг.

6) Децентралізація в умовах війни повинна сприяти розвитку цифрових технологій у публічному управлінні. Розвиток цифрових платформ для надання адміністративних послуг та забезпечення прозорості в управлінні сприятиме покращенню ефективності державного управління, а також допоможе забезпечити доступність послуг для внутрішньо переміщених осіб та інших мешканців громади.

Запропоновані шляхи розвитку можуть стати основою для подальшого зміцнення процесів децентралізації в Ірпінській міській раді, що в свою чергу дозволить забезпечити не тільки відновлення після війни, але й сталий розвиток громади в довгостроковій перспективі.

Отже, перспективи розвитку процесів децентралізації у публічному управлінні в Україні, зокрема на прикладі Ірпінської міської ради, полягають у забезпеченні фінансової стабільності, розвитку місцевої інфраструктури, посиленні взаємодії з громадянами та підвищенні ефективності місцевого управління через інноваційні технології. В умовах війни, процеси децентралізації можуть стати основою для відновлення та зміцнення громад, зокрема шляхом залучення міжнародної допомоги та розвитку кадрового потенціалу. Важливими є адаптація до нових реалій та стратегічний підхід до використання ресурсів, що дозволяє підвищити стійкість територіальних громад до зовнішніх викликів та забезпечити їх сталий розвиток у майбутньому.

ВИСНОВКИ

Провівши дослідження сучасного стану процесів децентралізації в публічному управлінні, дійшли наступних висновків:

1) Сутність децентралізації в публічному управлінні полягає в передачі повноважень, функцій та ресурсів від центральних органів до місцевих, що сприяє більш ефективному управлінню на місцях. Принципи децентралізації, такі як субсидіарність, автономія, підзвітність, ефективність та демократичність, забезпечують основу для реалізації цього процесу та підвищують його результативність. Форми децентралізації, включаючи політичну, адміністративну, фінансову, функціональну децентралізацію та делегування, відображають різні аспекти передачі повноважень та відповідають специфічним потребам територіальних громад. Взаємодія принципів та форм є ключем до успішної реалізації децентралізації та розвитку демократичного, прозорого та ефективного публічного управління.

2) Нормативно-правове забезпечення процесів децентралізації в Україні є важливим елементом для ефективної реалізації реформ, спрямованих на зміцнення місцевого самоврядування та підвищення ролі територіальних громад у державному управлінні. Забезпечення процесів децентралізації мають правові підстави для розподілу повноважень та ресурсів між центральними та місцевими органами влади, що створює умови для підвищення ефективності управління, розвитку інфраструктури, покращення якості публічних послуг та стимулювання економічного зростання на місцях. Отже, процеси децентралізації мають стратегічне значення для сталого розвитку країни, зміцнення демократичних засад та покращення життя громадян.

3) Аналіз сучасного стану та етапів впровадження децентралізації в Україні свідчить про значний прогрес у реорганізації публічного управління на місцевому рівні. Протягом 2014-2021 років була сформована ефективна система об'єднаних територіальних громад, що дозволила забезпечити більш пряме управління місцевими ресурсами та послугами. Основні етапи децентралізації,

включаючи реорганізацію адміністративно-територіального устрою, делегування повноважень та фінансів місцевим органам, сприяли покращенню якості надання публічних послуг та розвитку інфраструктури на місцях. Однак, незважаючи на досягнення, є ще певні виклики, зокрема в частині забезпечення рівності між різними громадами та оптимізації фінансових потоків на місцевому рівні.

4) Вплив процесів децентралізації на публічне управління Ірпінської міської ради виявився значущим, сприяючи підвищенню фінансової автономії та ефективності управлінських рішень на місцевому рівні. Зростання обсягу місцевих доходів та трансфертів забезпечило можливості для реалізації соціальних та інфраструктурних проектів. Однак, зменшення обсягів трансфертів у наступні роки, зокрема в контексті війни, ставить перед міською радою нові виклики щодо забезпечення фінансової стабільності та сталого розвитку, що підкреслює важливість адаптації місцевої влади до змінюваних умов і потреби в стратегічному плануванні для досягнення сталого розвитку громади.

5) Перспективи розвитку процесів децентралізації у публічному управлінні в Україні, зокрема на прикладі Ірпінської міської ради, полягають у забезпеченні фінансової стабільності, розвитку місцевої інфраструктури, посиленні взаємодії з громадянами та підвищенні ефективності місцевого управління через інноваційні технології. В умовах війни, процеси децентралізації можуть стати основою для відновлення та зміцнення громад, зокрема шляхом залучення міжнародної допомоги та розвитку кадрового потенціалу. Важливими є адаптація до нових реалій та стратегічний підхід до використання ресурсів, що дозволяє підвищити стійкість територіальних громад до зовнішніх викликів та забезпечити їх сталий розвиток у майбутньому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Атлас адміністративно-територіально устрою України : за ред. Остапенка П. / друге видання. *Товариство дослідників України*. Київ. 2021. 441с.

2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI. URL. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text (дата звернення: 11.01.2025).

3. Горбатюк М. Реформа децентралізації в Україні: проблеми здійснення в умовах суспільної кризи. *Political Studies*. № 1. 2021. С. 22–40.

4. Горло Н. В. Реалізація реформи децентралізації влади в Україні в умовах воєнного стану. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2023. №33. С. 171-175.

5. Децентралізація і формування політики регіонального розвитку в Україні : наук. доп. / О. В. Шевченко, В. В. Романова, Я. А. Жаліло та ін.; за наук. ред. д-ра екон. наук Я. А. Жаліла. Київ: НІСД, 2020. 153 с.

6. Європейська хартія місцевого самоврядування (1985). Сайт Верховної Ради України. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/ (дата звернення: 11.01.2025).

7. Жаліло Я. А., Шевченко О. В., Романова В. В. та ін. Децентралізація влади: порядок денний на середньострокову перспективу: аналіт. доп. / за наук. ред. Я. А. Жаліла. Київ : НІСД, 2019. 192 с.

8. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text (дата звернення: 11.01.2025).

9. Кравців В., Сторонянська І. Територіальні громади в умовах децентралізації: ризики та механізми розвитку : монографія. ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України. 2020. С. 178–179.

10. Круглашов А., Бурега В. Здобутки і труднощі в реалізації децентралізації влади в Україні. *Аспекти публічного управління*. Том 9. № 2. 2021. С. 68–76.

11. Крутій О., Білоус К. Реформа децентралізації та місцеві вибори на сучасному етапі в Україні: ризики та перспективи. *Публічне управління XXI століття:* портал можливостей : зб. тез XX Міжнар. наук. конгресу. Харків, 2020. С. 122−125.

12. Моніторинг процесу децентралізації. URL. https://decentralization.gov.ua/mainmonitoring (дата звернення: 11.01.2025).

13. Моніторинг реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади. URL. https://decentralization.ua/uploads/library/file/960/%D0%9C%D0%BE%D0%BD%D1%96%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%BD%D0%B3_%D0%86%D0%86%D0%86_%D0%BA%D0%B2%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B0%D0%BB_2024.pdf (дата звернення: 11.01.2025).

14. Остаточний звіт за результатами спостереження Громадянської мережі «ОПОРА» на місцевих виборах – 2020 : звіт за ред. Айвазовська О. Київ. 2021. 140 с.

15. Офіційний сайт Збройних Сил України. URL. https://www.zsu.gov.ua/ (дата звернення: 11.01.2025).

16. Офіційний сайт Ірпінської міської ради. URL. https://imr.gov.ua/ (дата звернення: 11.01.2025).

17. Павлов О., Павлова І., Павлова Т., Павлов О. Економічні, політико-правові та управлінські наслідки децентралізації публічної влади в Україні. *Український журнал прикладної економіки*. Том 5. № 4. 2020. С. 18–31.

18. Павленко О. П., Бойко Є.О. Особливості сучасного стану регіонального управління в умовах децентралізації. *Вісник ХНАУ*. Серія : Економічні науки. 2021. Т.3. №2. С.20-31.

19. Податковий кодекс України Кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text (дата звернення: 11.01.2025).

20. Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Київської області: Розпорядження Кабінету Міністрів

України; Перелік від 12.06.2020 № 715-р. URL. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/715-2020-%D1%80#Text (дата звернення: 11.01.2025).

21. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України від 05.02.2015 № 157-VIII. URL. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19#Text (дата звернення: 11.01.2025).

22. Про затвердження перспективного плану формування територій громад Київської області: Розпорядження Кабінету Міністрів України; План, Перелік від 20.05.2020 № 600-р. URL. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/600-2020-%D1%80#Text (дата звернення: 11.01.2025).

23. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text (дата звернення: 11.01.2025).

24. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 № 586-XIV. URL. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text (дата звернення: 11.01.2025).

25. Про присвоєння почесної відзнаки «Місто-герой України»: Указ Президента України №164/2022. URL. https://www.president.gov.ua/documents/1642022-41797

26. Про співробітництво територіальних громад: Закон України від 17.06.2014 № 1508-VII. URL. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1508-18#Text (дата звернення: 20.04.2024).

27. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України; Концепція від 01.04.2014 № 333-р. URL. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80#Text (дата звернення: 11.01.2025).

28. Проєкту «Irpin reconstruction summit». URL. https://imr.gov.ua/irpin-reconstruction-summit/ (дата звернення: 11.01.2025).

29. Соломаха А. Децентралізація в Україні: досягнення, виклики та актуальність реформи. *Молодий вчений.* №8 (96). 2021. С. 107–113.

30. Стратегію розвитку Ірпінської міської територіальної громади на 2022-2032 року. URL. https://imr.gov.ua/wp-content/uploads/2023/07/%D0%86%D1%80%D0%BF%D1%96%D0%BD%D1%8C-%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%8F.pdf (дата звернення: 11.01.2025).

31. Трачук П. А. Реалізація принципу децентралізації влади в Україні. *Науковий вісник Ужгородського університету*. Видавничий дім "Гельветика", 2023. Т.1. Вип. 75. С. 293-298.

32. Улютін Д. Бюджетна децентралізація: ключові виклики та досягнення. *Економічна правда*. URL: https://www.epravda.com.ua/columns/2020/07/24/663318/ (дата звернення: 11.01.2025).

33. Фінансова звітність Ірпінської міської ради. URL. https://imr.gov.ua/budget-mista/ (дата звернення: 11.01.2025).

34. Шевченко О. В., Романова В. В., Жаліло Я. А. та ін. Децентралізація і формування політики регіонального розвитку в Україні : наук. доп. / за наук. ред. д-ра екон. наук Я. А. Жаліла. Київ : НІСД, 2020. 153с.

35. Шевченко О. О., Єрьоміна А. Ю., Батицька, В. О. Механізм публічного управління на рівні територіальних громад: земельна децентралізація та надання соціальних послуг. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2023. №1. С. 58-62.

36. Madryha T., Mykolaiets A., Chychun V., Vinyukova O. Decentralization of public power in Ukraine taking into account the experience of EU states. *Lex Humana*, 2023. №15, pp. 154-169.

37. Malah Kuete F. Y., Mignamissi D., Nguimo Kuete B. Political Decentralization and Subjective Well-Being: Evidence from Propensity Score Matching Estimates. *Revue d'économie politique*. 2022. №32(4). pp.583-613.

38. Martynenko V., Korotych O., Bokovykova Y., Yevdokymov V., Naboka L. Transformation of the public administration system of Ukraine during decentralisation. *Public policy and administration*. 2022. №21(5). https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=1094256 (дата звернення: 11.01.2025).

39. Visković J., Burnać P., Herman, M. Impact Of Political And Fiscal Decentralization On The Government Quality In Central And Eastern European Countries. *Ekonomska misao i praksa*, 2021. №30(1). pp. 285-302.

40. Wagana D. M., Iravo M. A. Analysis of the relationship between devolved governance, political decentralization, and service delivery. 2023. URL. http://ir.jkuat.ac.ke/handle/123456789/3297 (дата звернення: 11.01.2025).

ДОДАТКИ

Додаток А

Додаток №1
до пояснювальної записки до рішення 44 сесії
VII скликання від 28 грудня 2017 року
№ 3044-44-VII
"Про міський бюджет м.Ірпінь на 2018 рік"

Основні показники загального фонду міського бюджету на 2018 рік
та на два наступні бюджетні періоди
(з врахуванням субвенцій з Державного та обласного бюджетів)

тис.грн.

КФКД	Найменування доходів	2018	2019	2020
	ДОХОДИ			
10000000	**Податкові надходження**	**374 865,8**	**412 352,4**	**453 587,6**
11000000	**Податки на доходи, податки на прибуток, податки на збільшення ринкової вартості**	**267 438,8**	**294 182,7**	**323 600,9**
11010000	Податок на доходи фізичних осіб	**266 766,9**	**293 443,6**	**322 787,9**
11010100	*Податок на доходи фізичних осіб, що сплачується податковими агентами, із доходів платника податку у вигляді заробітної плати*	222 982,5	245 280,8	269 808,8
11010200	*Податок на доходи фізичних осіб з грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержаних військовослужбовцями та особами рядового і начальницького складу, що сплачується податковими агентами*	27 480,0	30 228,0	33 250,8
11010400	*Податок на доходи фізичних осіб, що сплачується податковими агентами, із доходів платника податку інших ніж заробітна плата*	4 304,4	4 734,8	5 208,3
11010500	*Податок на доходи фізичних осіб, що сплачується фізичними особами за результатами річного декларування*	12 000,0	13 200,0	14 520,0
11020000	Податок на прибуток підприємств	**671,9**	**739,1**	**813,0**
11020200	*Податок на прибуток підприємств та фінансових установ комунальної власності*	671,9	739,1	813,0
13000000	**Рентна плата та плата за використання інших природних ресурсів**	**6,0**	**6,6**	**7,3**
13010000	*Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів*	6,0	6,6	7,3
14000000	**Внутрішні податки на товари та послуги**	**16000,0**	**17600,0**	**19360,0**
14021900	*Пальне*	1000,0	1100,0	1210,0
14031900	*Пальне*	4000,0	4400,0	4840,0
14040000	*Акцизний податок з реалізації суб'єктами господарювання роздрібної торгівлі підакцизних товарів*	11000,0	12100,0	13310,0
18000000	**Місцеві податки і збори**	**91421,0**	**100563,1**	**110619,4**
18010000	Податок на майно	**33010,0**	**36311,0**	**39942,1**
18010100	*Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений юридичними особами, які є власниками об'єктів житлової нерухомості*	330,0	363,0	399,3
18010200	*Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений фізичними особами, які є власниками об'єктів житлової нерухомості*	1400,0	1540,0	1694,0
18010300	*Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений фізичними особами, які є власниками об'єктів нежитлової нерухомості*	550,0	605,0	665,5
18010400	*Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений юридичними особами, які є власниками об'єктів нежитлової нерухомості*	2500,0	2750,0	3025,0
18010500	*Земельний податок з юридичних осіб*	11900,0	13090,0	14399,0
18010600	*Орендна плата з юридичних осіб*	12500,0	13750,0	15125,0
18010700	*Земельний податок з фізичних осіб*	1200,0	1320,0	1452,0
18010900	*Орендна плата з фізичних осіб*	2300,0	2530,0	2783,0
18011000	*Транспортний податок з фізичних осіб*	250,0	275,0	302,5
18011100	*Транспортний податок з юридичних осіб*	80,0	88,0	96,8
18020000	**Збір за місця для паркування транспортних засобів**	**250,0**	**275,0**	**302,5**
18030000	**Туристичний збір**	**161,0**	**177,1**	**194,8**
18030100	*Туристичний збір, сплачений юридичними особами*	155,0	170,5	187,6
18030200	*Туристичний збір, сплачений фізичними особами*	6,0	6,6	7,3
18050000	**Єдиний податок**	**58000,0**	**63800,0**	**70180,0**
18050300	*Єдиний податок з юридичних осіб*	8000,0	8800,0	9680,0
18050400	*Єдиний податок з фізичних осіб*	50000,0	55000,0	60500,0
20000000	**Неподаткові надходження**	**8 577,1**	**9 434,8**	**10 378,3**
21000000	**Доходи від власності та підприємницької діяльності**	**2585,8**	**2844,4**	**3128,8**
21010000	Частина чистого прибутку (доходу) державних або комунальних унітарних підприємств та їх об'єднань, що вилучається до відповідного бюджету, та дивіденди (дохід), нараховані на акції (частки) господарських товариств, у статутних капіталах яких є державна або комунальна власність	1485,8	1634,4	1797,8
21010300	*Частина чистого прибутку (доходу) комунальних унітарних підприємств та їх об'єднань, що вилучається до бюджету*	1485,8	1634,4	1797,8
21081100	*Адміністративні штрафи та інші санкції*	1100,0	1210,0	1331,0
22000000	**Адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційної господарської діяльності**	**5 991,3**	**6 590,4**	**7 249,5**
22010000	Плата за надання адміністративних послуг	5020,0	5 522,0	6 074,2
22010300	*Адміністративний збір за проведення державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців*	360,0	396,0	435,6
22012500	*Плата за надання інших адміністративних послуг*	3600,0	3 960,0	4 356,0
22012600	*Адміністративний збір за державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень*	1000,0	1 100,0	1 210,0

Продовження додатку А

КФКД	Найменування доходів	2018	2019	2020
22012900	*Плата за скорочення термінів надання послуг у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень і державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців, а також плата за надання інших платних послуг, пов'язаних з державною реєстрацією речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень і державною реєстрацією юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців*	60,0	66,0	72,6
22080000	Надходження від орендної плати за користування цілісним майновим комплексом та іншим державним майном	779,3	857,2	943,0
22080400	*Надходження від орендної плати за користування цілісним майновим комплексом та іншим майном, що перебуває в комунальній власності*	779,3	857,2	943,0
22090000	Державне мито	192,0	211,2	232,3
22090100	*Державне мито, що сплачується за місцем розгляду та оформлення документів, у тому числі за оформлення документів на спадщину і дарування*	180,0	198,0	217,8
22090400	*Державне мито, пов'язане з видачею та оформленням закордонних паспортів (посвідок) та паспортів громадян України*	12,0	13,2	14,5
	Разом доходів	**383 442,9**	**421 787,2**	**463 965,9**
40000000	**Офіційні трансферти**	**392 964,1**	**432 260,5**	**475 486,6**
41000000	**Від органів державного управління**	156 072,3	171 679,5	188 847,5
41030000	Субвенції	156 072,3	171 679,5	188 847,5
41033900	*Освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам*	88 773,8	97 651,2	107 416,3
41034200	*Медична субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам*	67 298,5	74 028,4	81 431,2
41050000	Субвенції з місцевих бюджетів іншим місцевим бюджетам	236 891,8	260 581,0	286 639,1
41051500	Субвенція з місцевого бюджету на здійснення переданих видатків у сфері охорони здоров'я за рахунок коштів медичної субвенції	11 681,3	12 849,4	14 134,4
41050100	Субвенція з місцевого бюджету на надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати (утримання будинків і споруд та прибудинкових територій), управління багатоквартирним будинком, вивезення побутового сміття та рідких нечистот за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету,	115 854,0	127 439,4	140 183,3
41050200	Субвенція з місцевого бюджету на надання пільг та житлових субсидій населенню на придбання твердого та рідкого пічного побутового палива і скрапленого газу за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету	10,0	11,0	12,1
41050300	Субвенція з місцевого бюджету на виплату допомоги сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям, особам, які не мають права на пенсію, особам з інвалідністю, дітям з інвалідністю, тимчасової державної допомоги дітям, тимчасової державної соціальної допомоги непрацюючій особі, яка досягла загального пенсійного віку, але не набула права на пенсійну виплату, допомоги по догляду за особами з інвалідністю I чи II групи внаслідок психічного розладу, компенсаційної виплати непрацюючій працездатній особі, яка доглядає за особою з інвалідністю I групи, а також за особою, яка досягла 80-річного віку за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету	104 785,0	115 263,5	126 789,9
41050700	Субвенція з місцевого бюджету на виплату державної соціальної допомоги на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, грошового забезпечення батькам-вихователям і прийомним батькам за надання соціальних послуг у дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях за принципом "гроші ходять за дитиною", оплату послуг із здійснення патронату над дитиною та виплату соціальної допомоги на утримання дитини в сім'ї патронатного вихователя за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету	1 752,0	1 927,2	2 119,9
41053900	*Інші субвенції з місцевого бюджету*	2 809,5	3 090,5	3 399,5
	Всього доходів	**776 407,0**	**854 047,7**	**939 452,5**
	ВИДАТКИ ТА КРЕДИТУВАННЯ			
0100	**Державне управління**	**42 377,1**	**46 614,8**	**51 276,3**
1000	**Освіта**	**189 895,6**	**208 885,2**	**229 773,7**
2000	**Охорона здоров"я**	**87 805,4**	**96 585,9**	**106 244,5**
3000	**Соц. захист та соц. забезпечення**	**230 530,3**	**253 583,3**	**278 941,7**
6000	**Житлово-комун. господарство**	**34 070,6**	**37 477,7**	**41 225,4**
4000	**Культура і мистецтво**	**10 087,7**	**11 096,5**	**12 206,1**
5000	**Фізична культура і спорт**	**5 720,6**	**6 292,7**	**6 921,9**
7000	**Економічна діяльність**	**4 153,2**	**4 568,5**	**5 025,4**
8000	**Інша діяльність**	**6 500,0**	**7 150,0**	**7 865,0**
Всього видатків		**611 140,5**	**672 254,6**	**739 480,0**
8120	Реверсна дотація	15 266,5	16 793,2	18 472,5
Всього видатків		**626 407,0**	**689 047,7**	**757 952,5**

Головуючий на засіданні сесії **А.В. Попсуй**

Начальник фінансового управління **Є.В.Данилюк**

Додаток Б

Додаток 1
до рішення 4 сесії Ірпінської міської ради
VIII скликання № 46- 4 - VIII від 24
грудня 2020 року "Про бюджет Ірпінської
міської територіальної громади на 2021 рік"

10546000000
(код бюджету)

Доходи Ірпінської міської територіальної громади на 2021 рік

(грн.)

Код	Найменування згідно з Класифікацією доходів бюджету	Усього	Загальний фонд	Спеціальний фонд	
				Усього	у тому числі бюджет розвитку
1	2	3	4	5	6
10000000	**Податкові надходження**	**490 125 583,0**	**490 125 583,0**		
11000000	***Податки на доходи, податки на прибуток, податки на збільшення ринкової вартості***	***240 616 058,0***	***240 616 058,0***		
11010000	***Податок та збір на доходи фізичних осіб***	***240 263 058,0***	***240 263 058,0***		
11010100	*Податок на доходи фізичних осіб, що сплачується податковими агентами, із доходів платника податку у вигляді заробітної плати*	*191 178 758,0*	*191 178 758,0*		
11010200	*Податок на доходи фізичних осіб з грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержаних військовослужбовцями та особами рядового і начальницького складу, що сплачується податковими агентами*	*7 243 300,0*	*7 243 300,0*		
11010400	*Податок на доходи фізичних осіб, що сплачується податковими агентами, із доходів платника податку інших ніж заробітна плата*	*3 853 000,0*	*3 853 000,0*		
11010500	*Податок на доходи фізичних осіб, що сплачується фізичними особами за результатами річного декларування*	*37 988 000,0*	*37 988 000,0*		
11020000	***Податок на прибуток підприємств***	***353 000,0***	***353 000,0***		
11020200	*Податок на прибуток підприємств та фінансових установ комунальної власності*	*353 000,0*	*353 000,0*		
13000000	***Рентна плата та плата за використання інших природних ресурсів***	***80 000,0***	***80 000,0***		
13010000	Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів	30 000,0	30 000,0		
13010200	*Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів (крім рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів в частині деревини, заготовленої в порядку рубок головного користування)*	*30 000,0*	*30 000,0*		
13030000	*Рентна плата за користування надрами*	*50 000,0*	*50 000,0*		
13030100	*Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин загальнодержавного значення*	*50 000,0*	*50 000,0*		
14000000	***Внутрішні податки на товари та послуги***	**45 289 000,0**	***45 289 000,0***		
14020000	***Акцизний податок з вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції)***	**3 700 000,0**	***3 700 000,0***		
14021900	***Пальне***	**3 700 000,0**	***3 700 000,0***		
14030000	***Акцизний податок з ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції)***	**12 740 000,0**	***12 740 000,0***		
14031900	***Пальне***	**12 740 000,0**	***12 740 000,0***		
14040000	*Акцизний податок з реалізації суб'єктами господарювання роздрібної торгівлі підакцизних товарів*	28 849 000,0	28 849 000,0		
18000000	***Місцеві податки***	***204 140 525,0***	***204 140 525,0***		
18010000	***Податок на майно***	*45 448 725,0*	*45 448 725,0*		
18010100	*Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений юридичними особами, які є власниками об'єктів житлової нерухомості*	*370 900,0*	*370 900,0*		
18010200	*Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений фізичними особами, які є власниками об'єктів житлової нерухомості*	*4 795 000,0*	*4 795 000,0*		
18010300	*Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений фізичними особами, які є власниками об'єктів нежитлової нерухомості*	*2 135 000,0*	*2 135 000,0*		
18010400	*Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений юридичними особами, які є власниками об'єктів нежитлової нерухомості*	*4 302 600,0*	*4 302 600,0*		
18010500	*Земельний податок з юридичних осіб*	*13 875 900,0*	*13 875 900,0*		
18010600	*Орендна плата з юридичних осіб*	*13 581 100,0*	*13 581 100,0*		
18010700	*Земельний податок з фізичних осіб*	*3 792 600,0*	*3 792 600,0*		

Продовження додатку Б

Код	Найменування згідно з Класифікацією доходів бюджету	Усього	Загальний фонд	Спеціальний фонд	
				Усього	у тому числі бюджет розвитку
18010900	Орендна плата з фізичних осіб	2 194 200,0	2 194 200,0		
18011000	Транспортний податок з фізичних осіб	305 700,0	305 700,0		
18011100	Транспортний податок з юридичних осіб	95 725,0	95 725,0		
18020000	Збір за місця для паркування транспортних засобів	112 500,0	112 500,0		
18020100	Збір за місця для паркування транспортних засобів, сплачений юридичними особами	112 500,0	112 500,0		
18030000	Туристичний збір	457 300,0	457 300,0		
18030100	Туристичний збір, сплачений юридичними особами	370 900,0	370 900,0		
18030200	Туристичний збір, сплачений фізичними особами	86 400,0	86 400,0		
18050000	**Єдиний податок**	**158 122 000,0**	**158 122 000,0**		
18050300	Єдиний податок з юридичних осіб	18 000 000,0	18 000 000,0		
18050400	Єдиний податок з фізичних осіб	140 000 000,0	140 000 000,0		
18050500	Єдиний податок з сільськогосподарських товаровиробників, у яких частка сільськогосподарського товаровиробництва за попередній податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує 75 відсотків"	122 000,0	122 000,0		
20000000	**Неподаткові надходження**	**44 737 388,0**	**6 247 900,0**	**38 489 488,0**	**7 500 000,0**
21000000	**Доходи від власності та підприємницької діяльності**	**1 773 300,0**	**1 773 300,0**		
21010000	Частина чистого прибутку (доходу) державних або комунальних унітарних підприємств та їх об'єднань, що вилучається до відповідного бюджету, та дивіденди (дохід), нараховані на акції (частки) господарських товариств, у статутних капіталах яких є державна або комунальна власність	168 300,0	168 300,0		
21010300	Частина чистого прибутку (доходу) комунальних унітарних підприємств та їх об'єднань, що вилучається до відповідного місцевого бюджету	168 300,0	168 300,0		
21080000	Інші надходження	1 605 000,0	1 605 000,0		
21080900	Штрафні санкції за порушення законодавства про патентування, за порушення норм регулювання обігу готівки та про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг	10 000,0	10 000,0		
21081100	Адміністративні штрафи та інші санкції	1 360 000,0	1 360 000,0		
21081500	Адміністративні штрафи та штрафні санкції за порушення законодавства у сфері виробництва та обігу алкогольних напоїв та тютюнових виробів	235 000,0	235 000,0		
22000000	**Адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційної господарської діяльності**	**4 464 600,0**	**4 464 600,0**		
22010000	**Плата за надання адміністративних послуг**	**3 156 000,0**	**3 156 000,0**		
22010300	Адміністративний збір за проведення державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань	526 000,0	526 000,0		
22012500	Плата за надання інших адміністративних послуг	1 790 000,0	1 790 000,0		
22012600	Адміністративний збір за державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень	720 000,0	720 000,0		
22012900	Плата за скорочення термінів надання послуг у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень і державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, а також плата за надання інших платних послуг, пов'язаних з такою державною реєстрацією	120 000,0	120 000,0		
22080000	Надходження від орендної плати за користування цілісним майновим комплексом та іншим державним майном	1 128 600,0	1 128 600,0		
22080400	Надходження від орендної плати за користування цілісним майновим комплексом та іншим майном, що перебуває в комунальній власності	1 128 600,0	1 128 600,0		
22090000	Державне мито	180 000,0	180 000,0		
22090100	Державне мито, що сплачується за місцем розгляду та оформлення документів, у тому числі за оформлення документів на спадщину і дарування	156 000,0	156 000,0		
22090400	Державне мито, пов'язане з видачею та оформленням закордонних паспортів (посвідок) та паспортів громадян України	24 000,0	24 000,0		
24000000	**Інші неподаткові надходження**	**7 510 000,0**	**10 000,0**	**7 500 000,0**	**7 500 000,0**
24060000	**Інші надходження**	**10 000,0**	**10 000,0**		
24060300	Інші надходження	**10 000,0**	**10 000,0**		
24170000	Надходження коштів пайової участі у розвитку інфраструктури населеного пункту	7 500 000,0		7 500 000,0	7 500 000,0
25000000	**Власні надходження бюджетних установ**	**30 989 488,0**		**30 989 488,0**	
25010000	Надходження від плати за послуги, що надаються бюджетними установами згідно із законодавством	**30 989 488,0**		**30 989 488,0**	

Продовження додатку Б

Код	Найменування згідно з Класифікацією доходів бюджету	Усього	Загальний фонд	Спеціальний фонд	
				Усього	у тому числі бюджет розвитку
25010100	*Плата за послуги, що надаються бюджетними установами згідно з їх основною діяльністю*	***25 594 388,0***		*25 594 388,0*	
25010200	*Надходження бюджетних установ від додаткової (господарської) діяльності*	***2 014 500,0***		*2 014 500,0*	
25010300	*Плата за оренду майна бюджетних установ, що здійснюється відповідно до Закону України "Про оренду державного та комунального майна"*	***3 380 600,0***		*3 380 600,0*	
30000000	**Доходи від операцій з капіталом**	**2 010 000,0**	**10 000,0**	**2 000 000,0**	**2 000 000,0**
31000000	**Надходження від продажу основного капіталу**	**10 000,0**	**10 000,0**		
31010000	**Кошти від реалізації скарбів, майна, одержаного державою або територіальною громадою в порядку спадкування чи дарування, безхазяйного майна, знахідок, а також валютних цінностей і грошових коштів, власники яких невідомі**	10 000,0	10 000,0		
31010200	Кошти від реалізації безхазяйного майна, знахідок, спадкового майна, майна, одержаного територіальною громадою в порядку спадкування чи дарування, а також валютні цінності і грошові кошти, власники яких невідомі	10 000,0	10 000,0		
33000000	***Кошти від продажу землі і нематеріальних активів***	**2 000 000,0**		***2 000 000,0***	***2 000 000,0***
33010000	*Кошти від продажу землі*	**2 000 000,0**		*2 000 000,0*	*2 000 000,0*
33010100	Кошти від продажу земельних ділянок несільськогосподарського призначення, що перебувають у державній або комунальній власності, та земельних ділянок, які знаходяться на території Автономної Республіки Крим	**2 000 000,0**		*2 000 000,0*	*2 000 000,0*
50000000	**Цільові фонди**	**968 061,0**		*968 061,0*	
50100000	Інші фонди	**968 061,0**		*968 061,0*	
50110000	*Цільові фонди, утворені Верховною Радою Автономної Республіки Крим, органам місцевого самоврядування та місцевими органами виконавчої влади*	**968 061,0**		*968 061,0*	
	Усього доходів (без урахування міжбюджетних трансфертів)	**537 841 032,0**	**496 383 483,0**	**41 457 549,0**	**9 500 000,0**
40000000	**Офіційні трансферти**	**184 534 072,0**	**184 534 072,0**		
41000000	***Від органів державного управління***	***184 534 072,0***	***184 534 072,0***		
41020000	***Дотації з державного бюджету місцевим бюджетам***	***4 991 900,0***	***4 991 900,0***		
41020100	***Базова дотація***	***4 991 900,0***	***4 991 900,0***		
41030000	***Субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам***	***158 654 200,0***	***158 654 200,0***		
41033900	*Освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам*	*158 654 200,0*	*158 654 200,0*		
41040000	Дотації з місцевих бюджетів іншим місцевим бюджетам	*7 085 900,0*	*7 085 900,0*		
41040200	Дотація з місцевого бюджету на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я за рахунок відповідної додаткової дотації з державного бюджету	*7 085 900,0*	*7 085 900,0*		
41050000	Субвенції з місцевих бюджетів іншим місцевим бюджетам	*13 802 072,0*	*13 802 072,0*		
41051000	Субвенція з місцевого бюджету на здійснення переданих видатків у сфері освіти за рахунок коштів освітньої субвенції	*8 005 527,0*	*8 005 527,0*		
41051200	Субвенція з місцевого бюджету на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету	*918 045,0*	*918 045,0*		
41055000	Субвенція з місцевого бюджету на здійснення підтримки окремих закладів та заходів у системі охорони здоров'я за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету	*2 272 900,0*	*2 272 900,0*		
41053900	Інші субвенції з місцевого бюджету	*2 605 600,0*	*2 605 600,0*		
	Разом доходів	**722 375 104,0**	**680 917 555,0**	**41 457 549,0**	**9 500 000,0**

Міський голова **Олександр МАРКУШИН**

Начальник фінансового управління **Євгенія ДАНИЛЮК**

Додаток В

Додаток №1
до пояснювальної записки до рішення виконкому
№ від
Про проект бюджету Ірпінської міської
територіальної громади на 2022 рік

Основні показники загального фонду бюджету Ірпінської міської територіальної громади на 2022 рік та на два наступні бюджетні періоди (з врахуванням субвенцій з Державного та обласного бюджетів)

(грн)

КФКД	Найменування доходів	2022	2023	2024
	ДОХОДИ			
10000000	**Податкові надходження**	**639 082 100,0**	**683 242 000,0**	**752 930 700,0**
11000000	**Податки на доходи, податки на прибуток, податки на збільшення ринкової вартості**	**341 058 700,0**	**353 342 100,0**	**389 381 000,0**
11010000	Податок та збір на доходи фізичних осіб	**341 000 000,0**	**353 280 000,0**	**389 314 600,0**
11010100	*Податок на доходи фізичних осіб, що сплачується податковими агентами, із доходів платника податку у вигляді заробітної плати*	**272 300 000,0**	**281 851 200,0**	**310 600 060,0**
11010200	*Податок на доходи фізичних осіб з грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержаних військовослужбовцями та особами рядового і начальницького складу, що сплачується податковими агентами*	**9 100 000,0**	**8 390 400,0**	**9 246 220,0**
11010400	*Податок на доходи фізичних осіб, що сплачується податковими агентами, із доходів платника податку інших ніж заробітна плата*	**7 100 000,0**	**8 390 400,0**	**9 246 220,0**
11010500	*Податок на доходи фізичних осіб, що сплачується фізичними особами за результатами річного декларування*	**52 500 000,0**	**54 648 000,0**	**60 222 100,0**
11020000	Податок на прибуток підприємств	**58 700,0**	**62 100,0**	**66 400,0**
11020200	*Податок на прибуток підприємств та фінансових установ комунальної власності*	**58 700,0**	**62 100,0**	**66 400,0**
13000000	**Рентна плата та плата за використання інших природних ресурсів**	**138 500,0**	**152 900,0**	**168 500,0**
13010000	*Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів*	**53 500,0**	**59 100,0**	**65 100,0**
13010200	*Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів (крім рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів в частині деревини, заготовленої в порядку рубок головного користування)*	**53 500,0**	**59 100,0**	**65 100,0**
13030000	*Рентна плата за користування надрами загальнодержавного значення*	**85 000,0**	**93 800,0**	**103 400,0**
13030100	*Рентна плата за користування надрами для видобування інших корисних копалин загальнодержавного значення*	**85 000,0**	**93 800,0**	**103 400,0**
14000000	**Внутрішні податки на товари та послуги**	**55 620 000,0**	**61 404 500,0**	**67 667 700,0**
14020000	Акцизний податок з вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції)	**4 800 000,0**	**5 299 200,0**	**5 839 700,0**
14021900	*Пальне*	**4 800 000,0**	**5 299 200,0**	**5 839 700,0**
14030000	Акцизний податок з ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції)	**16 500 000,0**	**18 216 000,0**	**20 074 000,0**
14031900	*Пальне*	**16 500 000,0**	**18 216 000,0**	**20 074 000,0**
14040000	*Акцизний податок з реалізації суб'єктами господарювання роздрібної торгівлі підакцизних товарів*	**34 320 000,0**	**37 889 300,0**	**41 754 000,0**
18000000	**Місцеві податки та збори, що сплачуються (перераховуються) згідно з Податковим кодексом України**	**242 264 900,0**	**268 342 500,0**	**295 713 500,0**
18010000	Податок на майно	**50 321 100,0**	**56 591 100,0**	**62 363 400,0**
18010100	*Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений юридичними особами, які є власниками об'єктів житлової нерухомості*	**470 000,0**	**518 900,0**	**571 800,0**
18010200	*Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений фізичними особами, які є власниками об'єктів житлової нерухомості*	**4 420 000,0**	**4 106 900,0**	**4 525 800,0**
18010300	*Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений фізичними особами, які є власниками об'єктів нежитлової нерухомості*	**3 000 000,0**	**4 084 800,0**	**4 501 450,0**
18010400	*Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений юридичними особами, які є власниками об'єктів нежитлової нерухомості*	**5 800 000,0**	**6 403 220,0**	**7 056 350,0**
18010500	*Земельний податок з юридичних осіб*	**12 400 000,0**	**14 352 000,0**	**15 816 000,0**
18010600	*Орендна плата з юридичних осіб*	**16 161 100,0**	**18 768 000,0**	**20 682 300,0**
18010700	*Земельний податок з фізичних осіб*	**4 800 000,0**	**5 299 200,0**	**5 839 700,0**
18010900	*Орендна плата з фізичних осіб*	**2 670 000,0**	**2 395 680,0**	**2 640 000,0**
18011000	*Транспортний податок з фізичних осіб*	**500 000,0**	**552 000,0**	**608 300,0**
18011100	*Транспортний податок з юридичних осіб*	**100 000,0**	**110 400,0**	**121 700,0**
18020000	**Збір за місця для паркування транспортних засобів**	**228 800,0**	**142 200,0**	**156 700,0**
18020100	**Збір за місця для паркування транспортних засобів, сплачений юридичними особами**	**228 800,0**	**142 200,0**	**156 700,0**
18030000	**Туристичний збір**	**395 000,0**	**391 900,0**	**431 900,0**
18030100	*Туристичний збір, сплачений юридичними особами*	**348 000,0**	**328 992,0**	**362 550,0**
18030200	*Туристичний збір, сплачений фізичними особами*	**47 000,0**	**62 908,0**	**69 350,0**
18050000	**Єдиний податок**	**191 320 000,0**	**211 217 300,0**	**232 761 500,0**
18050300	*Єдиний податок з юридичних осіб*	**24 500 000,0**	**27 048 000,0**	**29 806 900,0**
18050400	*Єдиний податок з фізичних осіб*	**166 670 000,0**	**184 147 200,0**	**202 930 200,0**
18050500	Єдиний податок з сільськогосподарських товаровиробників, у яких частка сільськогосподарського товаровиробництва за попередній податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує 75 відсотків"	**150 000,0**	**22 100,0**	**24 400,0**
20000000	**Неподаткові надходження**	**7 579 900,0**	**7 488 900,0**	**8 254 800,0**
21000000	**Доходи від власності та підприємницької діяльності**	**926 300,0**	**469 600,0**	**516 700,0**
21010000	Частина чистого прибутку (доходу) державних або комунальних унітарних підприємств та їх об'єднань, що вилучається до відповідного бюджету, та дивіденди (доход), нараховані на акції (частки) господарських товариств, у статутних капіталах яких є держава або комунальна власність	**21 300,0**	**22 500,0**	**24 000,0**
21010300	*Частина чистого прибутку (доходу) комунальних унітарних підприємств та їх об'єднань, що вилучається до відповідного місцевого бюджету*	**21 300,0**	**22 500,0**	**24 000,0**
21080000	*Інші надходження*	**905 000,0**	**447 100,0**	**492 700,0**
21080900	*Штрафні санкції за порушення законодавства про патентування, за порушення норм регулювання обігу готівки та про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг*	**10 000,0**	**11 000,0**	**12 100,0**
21081100	*Адміністративні штрафи та інші санкції*	**745 000,0**	**270 500,0**	**298 100,0**
21081500	*Адміністративні штрафи та штрафні санкції за порушення законодавства у сфері виробництва та обігу алкогольних напоїв та тютюнових виробів*	**150 000,0**	**165 600,0**	**182 500,0**

Продовження додатку В

КФКД	Найменування доходів	2022	2023	2024
22000000	**Адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційної господарської діяльності**	**6 633 600,0**	**6 997 300,0**	**7 713 900,0**
22010000	Плата за надання адміністративних послуг	5 550 000,0	5 865 900,0	6 501 900,0
22010200	Плата за ліцензії на певні види господарської діяльності та сертифікати, що видаються Радою міністрів Автономної Республіки Крим, виконавчими органами місцевих рад і місцевими органами виконавчої влади	100 000,0	11 000,0	12 100,0
22010300	*Адміністративний збір за проведення державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань*	590 000,0	651 400,0	717 800,0
22012500	*Плата за надання інших адміністративних послуг*	3 000 000,0	3 353 500,0	3 739 000,0
22012600	*Адміністративний збір за державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень*	1 660 000,0	1 730 000,0	1 900 000,0
22012900	*Плата за скорочення термінів надання послуг у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень і державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, а також плата за надання інших платних послуг, пов'язаних з такою державною реєстрацією*	200 000,0	120 000,0	133 000,0
22080000	Надходження від орендної плати за користування цілісним майновим комплексом та іншим державним майном	813 600,0	851 400,0	902 000,0
22080400	*Надходження від орендної плати за користування майновим комплексом та іншим майном, що перебуває в комунальній власності*	813 600,0	851 400,0	902 000,0
22090000	Державне мито	260 000,0	280 000,0	310 000,0
22090100	*Державне мито, що сплачується за місцем розгляду та оформлення документів, у тому числі за оформлення документів на спадщину і дарування*	230 000,0	250 000,0	275 000,0
22090400	*Державне мито, пов'язане з видачею та оформленням закордонних паспортів (посвідок) та паспортів громадян України*	30 000,0	30 000,0	35 000,0
22130000	*Орендна плата за водні об'єкти (їх частини), що надаються в користування на умовах оренди Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, районними, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями, місцевими радами*	10 000,0	0,0	0,0
24000000	***Інші неподаткові надходження***	**20 000,0**	**22 000,0**	**24 200,0**
24060000	*Інші надходження*	20 000,0	22 000,0	24 200,0
24060300	*Інші надходження*	10 000,0	11 000,0	12 100,0
24062200	*Кошти за шкоду, що заподіяна на земельних ділянках державної та комунальної власності, які не надані у користування та не передані у власність, внаслідок їх самовільного зайняття, використання не за цільовим призначенням, зняття ґрунтового покриву (родючого шару ґрунту) без спеціального дозволу відшкодування збитків за погіршення якості ґрунтового покриву тощо та за неодержання доходів у зв'язку з тимчасовим невикористанням земельних ділянок*	10 000,0	11 000,0	12 100,0
30000000	***Доходи від операцій з капіталом***	**10 000,0**	**11 000,0**	**12 100,0**
31000000	*Надходження від продажу основного капіталу*	10 000,0	11 000,0	12 100,0
31010000	*Кошти від реалізації скарбів, майна, одержаного державою або територіальною громадою в порядку спадкування чи дарування, безхазяйного майна, знахідок, а також валютних цінностей і грошових коштів, власники яких невідомі*	10 000,0	11 000,0	12 100,0
31010200	*Кошти від реалізації безхазяйного майна, знахідок, спадкового майна, майна, одержаного територіальною громадою в порядку спадкування чи дарування, а також валютні цінності і грошові кошти, власники яких невідомі*	10 000,0	11 000,0	12 100,0
	Разом доходів	**646 672 000,0**	**690 741 900,0**	**761 197 600,0**
40000000	**Офіційні трансферти**	**214 315 083,0**	**195 242 355**	**208 183 355**
41000000	**Від органів державного управління**	**214 315 083,0**	**195 242 355,0**	**208 183 355,0**
41030000	**Субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам**	**195 225 800,0**	**189 642 100,0**	**202 583 100,0**
41033900	*Освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам*	195 225 800,0	189 642 100,0	202 583 100,0
41040000	**Дотації з місцевих бюджетів іншим місцевим бюджетам**	**3 772 860,0**	**3 532 000,0**	**3 532 000,0**
41040200	*Дотація з місцевого бюджету на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я за рахунок відповідної додаткової дотації з державного бюджету*	3 772 860,0	3 532 000,0	3 532 000,0
41050000	**Субвенції з місцевих бюджетів іншим місцевим бюджетам**	15 316 423,0	2 068 255,0	2 068 255,0
41051000	*Субвенція з місцевого бюджету на здійснення переданих видатків у сфері освіти за рахунок коштів освітньої субвенції*	13 763 623,0	0,0	0,0
41053900	*Інші субвенції з місцевого бюджету*	1 552 800,0	2 068 255,0	2 068 255,0
	Всього доходів	**860 987 083,0**	**885 984 255,0**	**969 380 955,0**
	ВИДАТКИ ТА КРЕДИТУВАННЯ			
0100	**Державне управління**	**84 593 383,0**	**80 545 307,0**	**88 760 928,0**
1000	**Освіта**	**346 340 899,0**	**340 919 809,0**	**369 087 135,0**
2000	**Охорона здоров"я**	**15 585 281,0**	**15 572 253,0**	**17 004 359,0**
3000	**Соц. захист та соц. забезпечення**	**12 395 672,0**	**11 336 135,0**	**12 281 459,0**
6000	**Житлово-комун. господарство**	**108 396 990,0**	**71 558 730,0**	**78 857 721,0**
4000	**Культура і мистецтво**	**11 693 434,0**	**12 909 551,0**	**14 226 325,0**
5000	**Фізична культура і спорт**	**10 303 695,0**	**11 375 279,0**	**12 535 558,0**
7000	**Економічна діяльність**	**6 580 000,0**	**5 816 976,0**	**6 410 307,0**
8000	**Інша діяльність**	**29 262 300,0**	**6 958 203,0**	**7 667 940,0**
9000	**Міжбюджетні трансферти**	**200 000,0**	**0**	**0**
Всього видатків		**625 351 654,0**	**556 992 243,0**	**606 831 732,0**

Керуючий справами виконавчого комітету **Дмитро НЕГРЕША**

Начальник фінансового управління **Євгенія ДАНИЛЮК**